

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือและบทความในหนังสือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์, การประชุมสัมมนาทางวิชาการ "นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา." คู่มือฝึกปฏิบัติการประชุมสัมมนา. พระนคร: แผนกโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. ชุมนุมจุฬา ฉบับนิยมหาราชานุสรณ์. ตุลาคม, 2516.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุภา สิ้นสกุล. "สื่อการสอนและชุดการสอน." ระบบสื่อการสอน. สัมมนาเชิงปฏิบัติการ ระบบการสอนแผนจุฬาและระบบการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ชวาล แพทย์กุล. เทคนิคการวัดผล. พระนคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2507.

ประคอง กรรณสุข. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2515.

รายงานคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. แนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับรัฐบาลในอนาคต. พระนคร: สำนักพิมพ์สมาคมอาจารย์อุดมศึกษา, 2518.

สุนันท์ ปัทมาคม. "ชุดการสอน." นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เล่ม 9. การสัมมนาทางวิชาการ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

บทความวารสาร

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "ศูนย์การเรียนแนวทางใหม่สำหรับการปฏิรูประบบห้องเรียน."
วารสารครูศาสตร์ 6-7 (ตุลาคม 2516 - มกราคม 2517) : 54-55.

_____. "การปรับปรุงการสอนในระดับมหาวิทยาลัยด้วยระบบสื่อการสอน."
ศรีนครินทร์วิโรฒ. ปีที่ 11, ฉบับที่ 2 (กันยายน 2518) : 4.

วิจิตร ศรีสอาน. "เทคนิควิทยาทางการศึกษา." ศูนย์ศึกษา 9-10 (กันยายน -
ตุลาคม 2512) : 21-23.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ. "การสอนแบบสืบสวนสอบสวน." วารสารครูศาสตร์ 1-2
(ธันวาคม - มีนาคม 2515) : 107.

วิทยานิพนธ์และเอกสารอื่น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "การปรับปรุงการสอนตามแผนจุฬา." เอกสารประกอบการ
ประชุมทางปฏิบัติงานตามโครงการอบรมคณาจารย์ ครั้งที่ 1, 2, 3, 4
ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

วนิดา วิศวรรบุศร. "การจัดระบบชุดการสอนรายบุคคลสำหรับวิชาการจัดการศึกษา
นอกสถานที่." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

วนิดา นิมเสมอ. "การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2517.

สุภา สิ้นสกุล. "การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

แสดงอรุณ โปร่งสุระ. "ประสิทธิภาพการสอนวิชาสังคมศึกษาในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และห้องเรียนแบบธรรมชาติ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

เสริมแสง พันธุ์สุต, ม.ล. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในห้องเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบศูนย์การเรียน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

สัมภาษณ์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. ผู้อำนวยการหน่วยเทคโนโลยีทางการศึกษา (โสตทัศนศึกษากลาง), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2521.

ภาษาอังกฤษ

หนังสือและบทความในหนังสือ

Beggs, David W., and Edward G. Buffic. Independent Study : Bold New Venture. New York: Indiana University Press, 1965.

Garrett, Henry E. Testing for Teacher. New York: American Book Company, 1956.

Guilford, J.P. Fundamental Statistics on Psychology and Education. New York: McGraw-Hill Book Company, Inc., 1965.

Hammock, Robert C., and Owings, Ralph S. Supervising Instruction in Secondary Schools. New York: McGraw-Hill Book Company, Inc., 1955.

Herbert, Kohl R. The Open Classroom. London: Redwood Press Ltd., 1969.

Michaelis, John U., and Enoch Dumas. The Student Teacher in the Elementary School. New Jersey: Englewood Clift, Prentice-Hall, Inc., 1960.

Popham, W. James. The Teacher - Empiricist : A Curriculum and Instruction Supplement. Tennon - Brown, Inc., Book Publishers, 1965.

Schmuck, Richard A., and Patricia Schmuck. Group Process in the Classroom. Iowa: W.M.C. Brown Co., 1941.

บทความวารสาร

Brick, Michael E. "Learning Center : The Key to Personalized Instruction." Audio - Visual Instruction. Vol. 12 (October 1967) : 787-788.

Fred, Taylor A. "Learning Center." School and Community (April 1972) : 23.

Muller, Herman. "The Sociology of the School Class." Education. I (1970) : 105.

วิทยานิพนธ์

Leiper, Thomson Lindsay. "Development Implementation and Evaluation of Self-Instructional Packages Preparing Teacher for Individualized Reading Instruction." Dissertation Abstracts. Vol. 36, No. 4, October, 1975.

Meeks, Elija Bruce. "Learning Packages, Versus Conventional Methods of Instruction." Dissertation Abstracts. Vol. 32, No. 8, 1972.

Stone, James Lenious Jr. "The Effect of Individualized Learning Activity Packages in Mathematics on the Academic Achievement of Seventh - And - Eight Grade Students in the Demopolis City School." Dissertation Abstracts. Vol. 36, No. 2, 1975.

Walter, Wymond Exkhardt. "Learning in Multi-Media Programmed Instruction as a Function of Aptitude and Instruction Rate Controlled by Compressed Speech." Dissertation Abstracts. Vol. 31, No. 5, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

คู่มือครู

เรื่อง วันลอยกระทง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

คู่มือครู

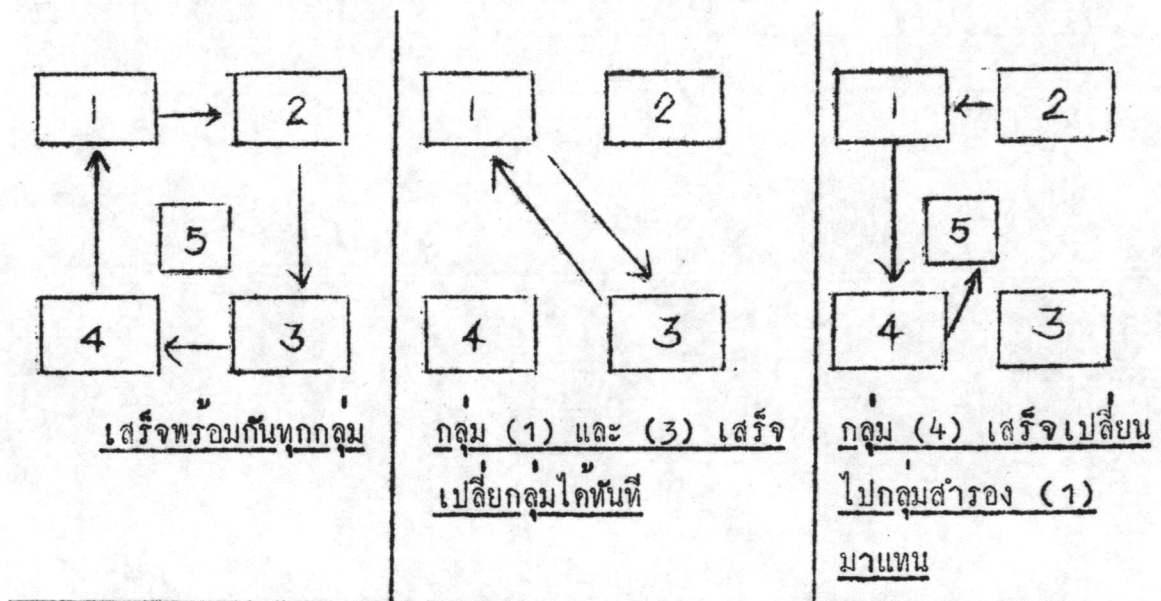
ก. คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ซึ่งไม่ได้จัดเตรียมไว้ในชุดการสอน
2. ครูควรจัดชั้นเรียนตามระบบศูนย์การเรียน
3. ครูควรศึกษาเนื้อหาที่จะต้องสอนโดยละเอียด และศึกษาชุดการสอนอย่างรอบคอบ
4. ก่อนสอน ครูควรเตรียมชุดการสอนไว้บนโต๊ะประจำกลุ่มให้เรียบร้อย โดยให้นักเรียนได้รับคนละชุด เว้นเสียแต่สื่อการสอนที่ต้องใช้ร่วมกันในกลุ่ม ซึ่งควรมีจำนวนมากพอที่สมาชิกในกลุ่มใช้ร่วมกันโดยไม่ต้องรอคอย
5. ก่อนสอนครูจะต้องให้นักเรียนทำแบบสอบถามก่อนเรียน
6. ข้อสอบต้องเป็นแบบสอบเกณฑ์ซึ่งเขียนขึ้นเพื่อวัดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
7. ถ้าเป็นการเรียนจากห้องเรียน แบบศูนย์การเรียนครั้งแรก ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบบทบาทของนักเรียนในการเรียนด้วยวิธีนี้ให้เข้าใจ
8. การสอนแบ่งออกเป็นลำดับขั้นดังนี้
 - 8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 8.2 ขั้นเข้าสู่กิจกรรม
 - 8.3 ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล
9. ขณะที่นักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรม ครูไม่ควรพูดเสียงดังจนเกินไป ควรพูดด้วยเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
10. ขณะที่นักเรียนประกอบกิจกรรม ครูควรเดินดูการทำงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดมีปัญหา ครูจะคอยช่วยเหลือทันที
11. เมื่อมีนักเรียนทำงานช้าเกินไป ครูควรให้ทำกิจกรรมสำรองที่เตรียมไว้

สำหรับนักเรียนที่เรียนช้า เช่น บทเรียนแบบโปรแกรม

12. หากมีนักเรียนคนใดหรือกลุ่มใด ทำงานเสร็จเร็ว ครูควรให้ทำกิจกรรมสำรองสำหรับนักเรียนที่เรียนเร็ว

13. การเปลี่ยนกลุ่มกิจกรรม กระทำได้เมื่อ (1) นักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว หรือ (2) หากมีกลุ่มที่ทำกิจกรรมเสร็จพร้อมกันสองกลุ่มก็ให้เปลี่ยนกันได้เลย หรือ (3) หากมีกลุ่มใดเสร็จก่อน โดยกลุ่มอื่นยังไม่เสร็จก็ให้กลุ่มที่เสร็จก่อน ไปยังศูนย์สำรองและเมื่อมีกลุ่มใดว่าง ก็ให้ละจากศูนย์สำรอง ไปยังศูนย์ที่ว่างนั้น (ดูแผนผัง)

14. ก่อนมอกให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่ม ครูควรพุดำให้นักเรียนเก็บชุดการสอนของกลุ่มตนไว้ให้เรียบร้อย ไม่ถือติดมือไปด้วย เว้นแต่กระดาษคำตอบของตนเอง และให้เปลี่ยนกลุ่มอย่างมีระเบียบเรียบร้อย

15. การสรุปบทเรียน ควรจะเป็นกิจกรรมร่วมของนักเรียนทุกกลุ่ม หรือตัวแทนของกลุ่มร่วมกัน

16. หลังจากเรียนครบทุกกลุ่มแล้ว ให้นักเรียนทำแบบสอบหลังการเรียนโดยใช้แบบสอบชุดเดียวกับแบบสอบก่อนเรียน

17. ถ้ามีนักเรียนขาดเรียน ครูควรให้นักเรียน เรียนเป็นรายบุคคล จากชุดการสอนที่เตรียมไว้ โดยครูอาจแยกชุดการสอนจากศูนย์การเรียนมาเพียงชุดเดียวสำหรับนักเรียนที่ขาดเรียน

18. หลังจากนักเรียนได้เรียนเนื้อหาทุกกลุ่มแล้ว ครูควรเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนไว้ในแฟ้มประวัติการเรียนของนักเรียนแต่ละคน เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความก้าวหน้าของนักเรียน

หมายเหตุ

ก. กิจกรรมสำรอง ควรเตรียมไว้ 2 ประเภท สำหรับนักเรียนที่เรียนช้า และเรียนเร็ว อาจออกมาในรูปชุดการสอน หรือบทเรียนประเภทต่าง ๆ

ข. ครูจะต้องชี้แจงให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ ไม่คัดลอกจากเพื่อนหรือแอบดูคำตอบก่อนจะตอบคำถามในกรณีที่มีบทเรียนนั้นมีคำตอบ หรือบัตรเฉลยไว้

ข. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

ครูต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่ได้จัดไว้ในชุดการสอน เช่น เครื่องบันทึกเสียง อ่างน้ำ สีเทียน หรือสีไม้ กระดาษสาดี เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น ดินสอ ชอล์ค เป็นต้น

ค. บทบาทของนักเรียน

สิ่งที่ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบ ได้แก่

1. อ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติกิจกรรมแต่ละชั้นอย่างระมัดระวัง
2. พยายามทำแบบฝึกประจำศูนย์ ตอบคำถาม และอภิปรายอย่างสุดความสามารถ (แบบฝึกเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นข้อสอบ)

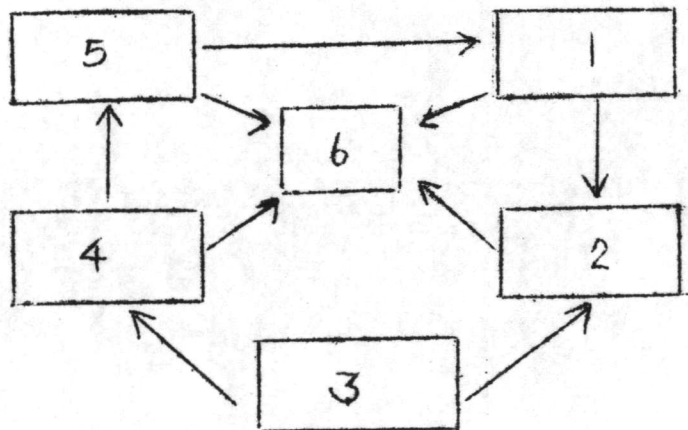
3. นักเรียนควรตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมอย่างจริงจัง และไม่ชวนเพื่อนพูดคุยออกนอกเรื่อง ควรใช้ชุดการสอนอย่างระมัดระวัง

4. ก่อนจะเปลี่ยนกลุ่ม นักเรียนจะต้องจัดบัตรต่าง ๆ และสื่อการสอนเข้าที่เดิมให้เรียบร้อยก่อนที่กลุ่มอื่นจะมาใช้ ถ้ามีสิ่งใดชำรุดเสียหาย ควรแจ้งให้ครูทราบทันที ควรจัดเก้าอี้ในศูนย์เดิมให้เรียบร้อย

5. การปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกลุ่มมีเวลาจำกัด นักเรียนจะต้องตั้งใจปฏิบัติตามบัตรคำสั่ง

ง. การจัดชั้นเรียน

ให้จัดตามแผนผังการจัดชั้น และการวางสื่อการสอน ตามแบบที่กำหนดไว้ดังนี้

<u>กลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้</u>
หมายเลข 1 2 3 4 5
<u>กลุ่มกิจกรรมสำรวจ</u>
หมายเลข 6

จ. แผนการสอน

ดูแผนการสอนหน้าต่อไป ซึ่งจัดไว้ในคู่มือครูนี้แล้ว

ฉ. ประเมินผล

ประเมินผลจากการทำแบบสอบถาม ก่อน และหลังเรียน และจากผลงานของนักเรียน ในการทำแบบฝึกปฏิบัติ และงานที่มอบหมายให้ทำ

แผนการสอน ชุดที่ 1

เรื่อง วันลอยกระทง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ก. หัวเรื่อง

1. ความหมายและประวัติการลอยกระทง
2. สาเหตุที่มีการลอยกระทง
3. การละเล่นและงานรื่นเริงในวันลอยกระทง
4. รูปร่างของกระทง
5. การประดิษฐ์กระทงอย่างง่าย
6. ระบายสีภาพร่างการลอยกระทง

ข. มโนทัศน์

1. การลอยกระทงเป็นประเพณีรื่นเริงประจำปีของไทยที่มีขึ้นในคืนวันเพ็ญเดือน 12 โดยการนำกระทงไปลอยในสายน้ำไหล
2. ประเพณีลอยกระทงของไทยมีประวัติมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย โดยมีนางนพมาศ เป็นผู้คิดทำกระทงเป็นรูปดอกบัวขึ้น
3. ประเพณีลอยกระทงมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นงานรื่นเริงและระลึกถึงคุณของแม่น้ำเป็นส่วนใหญ่
4. การละเล่นและงานรื่นเริงในวันลอยกระทงมีการร้องเพลงเรือ ประกวดกระทง ประกวดนางนพมาศ จุดประทัด-ดอกไม้ไฟ และการร่าวง
5. กระทงมีรูปร่างไม่เหมือนกัน
6. กระทงทำจากวัสดุลอยน้ำได้โดยมีการประดับกระทงด้วยไม้ดอกไม้ประดับสวยงาม และมีรูป เทียน บักไว้เป็นการบูชา

ค. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. หลังจากเรียนเรื่องการลดยกระหงแล้ว นักเรียนสามารถบอกความหมายและเล่าประวัติการลดยกระหงได้ถูกต้อง
2. หลังจากจบบทเรียนเรื่องการลดยกระหงแล้ว นักเรียนสามารถบอกเหตุที่มีการลดยกระหงได้อย่างน้อย 3 ข้อ
3. เมื่อกำหนดชื่อการละเล่นและงานรื่นเริงให้นักเรียน นักเรียนสามารถบอกชื่อการละเล่นในวันลดยกระหงได้อย่างน้อย 2 ชื่อ
4. หลังจากฟังและฝึกร้องเพลง "ลดยกระหง" แล้ว นักเรียนสามารถร้องเพลงลดยกระหงได้ถูกต้อง
5. เมื่อได้คุณภาพและของจริงเกี่ยวกับลักษณะของกระหงแล้ว นักเรียนสามารถบอกชื่อวัสดุที่ใช้ทำกระหงได้อย่างน้อย 3 ชนิด
6. เมื่อได้คูกระหงของจริงแล้ว นักเรียนสามารถบอกรายการสิ่งของที่ใส่ในกระหงได้อย่างน้อย 3 อย่าง
7. เมื่อได้กำหนดวัสดุในการทำกระหงให้นักเรียน นักเรียนสามารถทำกระหงอย่างง่าย ๆ ได้เอง คนละ 1 กระหง
8. หลังจากจบบทเรียนเรื่องวันลดยกระหงแล้ว นักเรียนจะแสดงความสนใจเกี่ยวกับประเพณี โดยการไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประเพณีไทยโดยที่ครูไม่ได้สั่ง

การจํากัดกิจกรรม ชุดการสอนที่ 1
เรื่อง วันลอยกระทง

ศูนย์ กิจกรรม ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียน	สื่อการสอน	ประเมินผล
		<p>ก. <u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. นักเรียนคุณภาพการลอยกระทง และช่วยกันบอกข้อที่ตองการทราบเกี่ยวกับเรื่องการลอยกระทง</p> <p>2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเพื่อประกอบกิจกรรมที่กำหนดให้ แล้วเลือกหัวหน้าของแต่ละกลุ่ม</p>	<p>ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยให้นักเรียนดูภาพการลอยกระทง</p>	<p>ก. <u>ประเมินผลก่อนเรียน</u></p> <p>นักเรียนทำแบบสอบก่อนเรียน</p>
1	<p><u>ความหมายและประวัติการลอยกระทง</u></p> <p>1. ความหมายของการ "ลอยกระทง"</p> <p>2. ประวัติการลอยกระทง</p> <p>2.1 การลอยกระทงก่อนสมัยกรุงสุโขทัย</p> <p>2.2 การลอยกระทงในสมัยกรุงสุโขทัย</p>	<p>ข. <u>ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียน</u></p> <p>1. อานบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตามคำสั่ง</p> <p>2. อานบัตร เนื้อหาและศึกษาเรื่องราวประกอบจากภาพ</p> <p>3. ทำแบบฝึกปฏิบัติ</p>	<p>1. บัตรคำสั่ง</p> <p>2. บัตร เนื้อหา</p> <p>3. ภาพ</p> <p>4. แบบฝึกปฏิบัติ</p>	<p>ข. <u>ประเมินผลกิจกรรม</u></p> <p>นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติได้ออกตอง</p>

ศูนย์กิจกรรมที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียน	สื่อการสอน	ประเมินผล
2	<p>สาเหตุที่มีการลอยกระทง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การลอยกระทงเพื่อเป็นการพิทักษ์ผอมหยกนใจ ภายหลังจากเกี่ยวข้าวแล้ว 2. การลอยกระทงเพื่อระลึกถึงคุณของแม่น้ำ และขอโทษแม่น้ำ 3. การลอยกระทงเพื่อบูชาารอญพระพุทธรูปของพระพุทธเจ้า 4. การลอยกระทงเพื่อบูชาพระอุปคุต 5. การลอยกระทงเพื่อบูชาบรรพบุรุษ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาและคุณภาพประกอบ 3. ฟังนิทานจากเครื่องบันทึกเสียงและคุณภาพชุดประกอบ 4. ทำแบบฝึกปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา 3. ภาพ 4. เครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกนิทานเรื่อง "แมกกาเผือก" 5. ภาพชุดนิทาน 6. แบบฝึกปฏิบัติ 	<p>นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง</p>
3	<p>การเล่นและงานรื่นเริงในวันลอยกระทง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การร้องเพลงโต้ตอบกัน 2. การประดิษฐ์กระทงประกวดกัน 3. การประกวดนางนพมาศ 4. การเล่นดอกไม้ไฟและจุดประทัด 5. การรำวง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหา แล้วคุณภาพและอ่านคำอธิบายใ้ภาพ 3. ดูดอกไม้ไฟของจริงชนิดต่าง ๆ 4. อ่านเนื้อเพลง และฝึกร้องเพลงจากเครื่องบันทึกเสียง 5. ทำแบบฝึกปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา 3. ภาพ 4. ดอกไม้ไฟ (ของจริง) 5. บัตรเพลง "ลอยกระทง" 6. เครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียงเพลงลอยกระทง 7. แบบฝึกปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนร้องเพลงตามเครื่องบันทึกเสียงได้ถูกต้อง 2. นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง

ศูนย์กิจกรรมที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	ประเมินผล
4	รูปร่างของกระพุ้ง 1. กระพุ้งในสมัยก่อน 2. กระพุ้งในปัจจุบัน 3. รูปร่างของกระพุ้ง	1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหา พร้อมทั้งรูปภาพประกอบ 3. ดูกระพุ้งของจริงต่าง ๆ โดยให้สังเกตรูปร่างและวัสดุที่ใช้ทำกระพุ้งแต่ละชนิด 4. ทำแบบฝึกปฏิบัติ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา 3. ภาพ 4. กระพุ้งของจริงชนิดต่าง ๆ 5. แบบฝึกปฏิบัติ	นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง
5	การประดิษฐ์กระพุ้งอย่างง่าย 1. วัสดุที่ใช้ทำกระพุ้ง 2. วิธีทำกระพุ้ง	1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ศึกษารูปการทำกระพุ้งตามลำดับขั้น และศึกษาวิธีพับกระพุ้งจากภาพและจากกระดานผ่าสี่ที่แสดงไว้ 3. ดูกระพุ้งตัวอย่าง 4. ประดิษฐ์กระพุ้ง	1. บัตรคำสั่ง 2. ภาพชุดการทำกระพุ้ง 3. กระดานผ่าสี่ แสดงวิธีพับกระพุ้งตามลำดับขั้น 4. กระดาษแก้วสีต่าง ๆ ตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส 5. กระพุ้งตัวอย่าง	นักเรียนประดิษฐ์กระพุ้งได้ถูกต้อง

ศูนย์กิจกรรมที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียน	สื่อการสอน	ประเมินผล
6	ระบายนภาพร่างการลอยกระทง	1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ระบายสีภาพร่างการลอยกระทง	1. บัตรคำสั่ง 2. ภาพร่างการลอยกระทง 3. ดินสอสี	นักเรียนระบายสีตามร่างการลอยกระทงใดถูกต้องและสวยงาม
		ค. <u>ขั้นสรุป</u> 1. สรุปสิ่งที่เรียนด้วยบัตรคำ และแถบประโยค 2. นักเรียนนำกระทงไปลอยในอ่างน้ำที่เตรียมไว้ 3. นักเรียนทุกคนร้องเพลงลอยกระทง และรำวงรวมกัน ง. <u>กิจกรรมต่อเนื่อง</u> นักเรียนอ่านเอกสารประกอบบทเรียน เรื่อง "การลอยกระทงในสมัยก่อนและสมัยปัจจุบัน"	1. บัตรคำและแถบประโยค 2. อ่างใส่น้ำจนเต็ม 1. เอกสารประกอบบทเรียน	ค. <u>ประเมินผลหลังเรียน</u> นักเรียนทำแบบสอบชุดเดียวกัน การประเมินผลก่อนเรียน

คู่มือครู
เรื่อง วันขึ้นปีใหม่
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

คู่มือครู

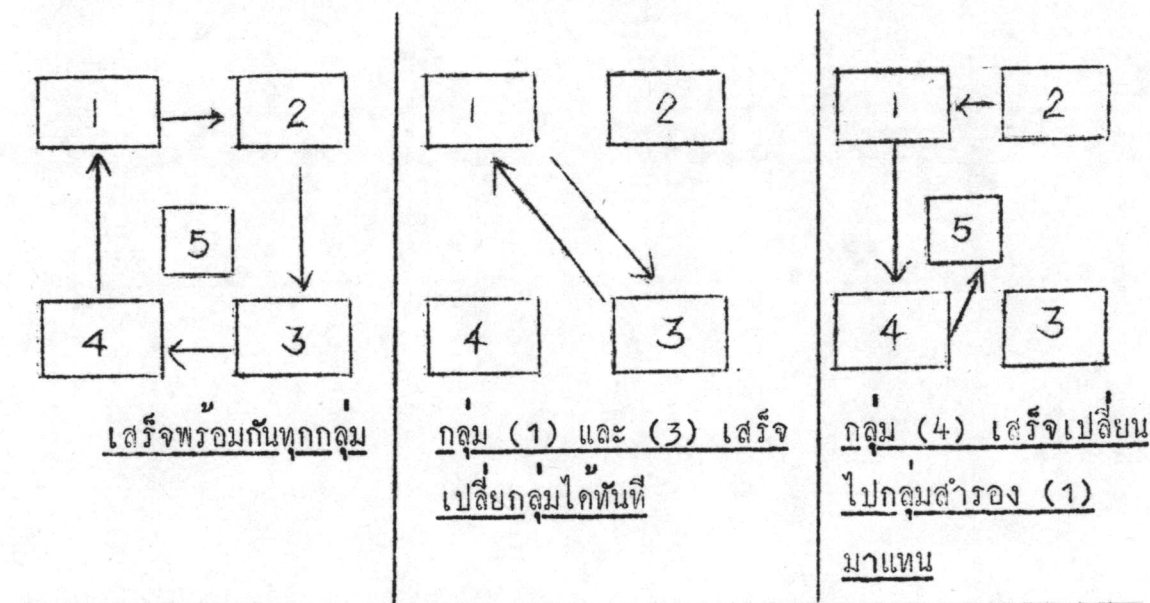
ก. คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ซึ่งไม่ได้จัดเตรียมไว้ในชุดการสอน
2. ครูควรจัดชั้นเรียนตามระบบศูนย์การเรียนรู้
3. ครูควรศึกษาเนื้อหาที่จะต้องสอนโดยละเอียด และศึกษาชุดการสอนอย่างรอบคอบ
4. ก่อนสอน ครูควรเตรียมชุดการสอนไว้บนโต๊ะประจำกลุ่มให้เรียบร้อย โดยให้นักเรียนได้รับคนละชุด เว้นเสียแต่สื่อการสอนที่ต้องใช้ร่วมกันในกลุ่ม ซึ่งควรมีจำนวนมากพอที่สมาชิกในกลุ่มใช้ร่วมกันโดยไม่ต้องรอคอย
5. ก่อนสอนครูจะต้องให้นักเรียนทำแบบสอบก่อนเรียน
6. ข้อสอบต้องเป็นแบบสอบเกณฑ์ซึ่งเขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์มุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
7. ถ้าเป็นการเรียนจากห้องเรียน แบบศูนย์การเรียนรู้ครั้งแรก ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบบทบาทของนักเรียนในการเรียนด้วยวิธีนี้ให้เข้าใจ
8. การสอนแบ่งออกเป็นลำดับขั้นดังนี้
 - 8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 8.2 ขั้นเข้าสู่กิจกรรม
 - 8.3 ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล
9. ขณะที่นักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรม ครูไม่ควรพูดเสียงดังจนเกินไป ควรพูดด้วยเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
10. ขณะที่นักเรียนประกอบกิจกรรม ครูควรเฝ้าดูการทำงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดมีปัญหา ครูจะได้ช่วยเหลือไ้ทันที
11. เมื่อมีนักเรียนทำงานช้าเกินไป ครูควรให้ทำกิจกรรมสำรองที่เตรียมไว้

สำหรับนักเรียนที่เรียนช้า เช่น บทเรียนแบบโปรแกรม

12. หากมีนักเรียนคนใดหรือกลุ่มใด ทำงานเสร็จเร็ว ครูควรให้ทำกิจกรรมสำรองสำหรับนักเรียนที่เรียนเร็ว

13. การเปลี่ยนกลุ่มกิจกรรม กระทำได้เมื่อ (1) นักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว หรือ (2) หากมีกลุ่มที่ทำกิจกรรมเสร็จพร้อมกันสองกลุ่ม ก็ให้เปลี่ยนกันได้เลย หรือ (3) หากมีกลุ่มใดเสร็จก่อน โดยกลุ่มอื่นยังไม่เสร็จก็ให้กลุ่มที่เสร็จก่อน เปลี่ยนไปยังศูนย์สำรองและเมื่อมีกลุ่มใดว่าง ก็ให้ละจากศูนย์สำรองไปยังศูนย์ที่ว่างนั้น (ดูแผนผัง)

14. ก่อนบอกให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่ม ครูควรพูดคุยให้นักเรียนเก็บชุดการสอนของกลุ่มตนไว้ให้เรียบร้อย ไม่ถือติดมือไปควาย เว้นแต่กระดาษคำตอบของตนเอง และให้เปลี่ยนกลุ่มอย่างมีระเบียบเรียบร้อย

15. การสรุปบทเรียน ควรจะเป็นกิจกรรมร่วมของนักเรียนทุกกลุ่ม หรือตัวแทนของกลุ่มร่วมกัน

16. หลังจากเรียนครบทุกกลุ่มแล้ว ให้นักเรียนทำแบบสอบหลังการเรียนโดยใช้แบบสอบชุดเดียวกับแบบสอบก่อนเรียน

17. ถ้ามีนักเรียนขาดเรียน ครูควรให้นักเรียน เรียนเป็นรายบุคคล จากชุดการสอนที่เตรียมไว้ โดยครูอาจแยกชุดการสอนจากศูนย์การเรียนมาเพียงชุดเดียวสำหรับนักเรียนที่ขาดเรียน

18. หลังจากนักเรียนได้เรียนเนื้อหาทุกกลุ่มแล้ว ครูควรเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนไว้ในแฟ้มประวัติการเรียนของนักเรียนแต่ละคน เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความก้าวหน้าของนักเรียน

หมายเหตุ

ก. กิจกรรมสำรอง ควรเตรียมไว้ 2 ประเภท สำหรับนักเรียนที่เรียนช้าและเรียนเร็ว อาจออกมาในรูปชุดการสอน หรือบทเรียนประเภทต่าง ๆ

ข. ครูจะต้องชี้แจงให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ ไม่คัดลอกจากเพื่อนหรือแอบดูคำตอบก่อนจะตอบคำถามในกรณีที่มีบทเรียนนั้นมีคำตอบ หรือบัตรเฉลยไว้

ข. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

ครูต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่ได้จัดไว้ในชุดการสอน เช่น เครื่องบันทึกเสียง อ่างน้ำ สีเขียน หรือสีไม้ กระดาษผ้าสาดี เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น กินสอ ชอล์ค เป็นต้น

ค. บทบาทของนักเรียน

สิ่งที่ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบ ได้แก่

1. อานบัตรคำสั่ง และปฏิบัติกิจกรรมแต่ละชั้นอย่างระมัดระวัง
2. พยายามทำแบบฝึกประจำศูนย์ ตอบคำถาม และอภิปรายอย่างสุดความสามารถ (แบบฝึกเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นข้อสอบ)

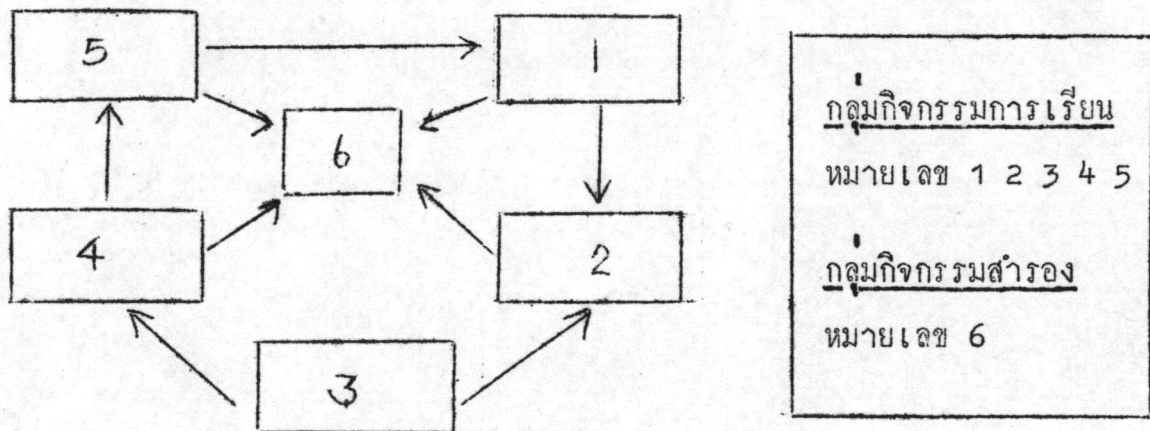
3. นักเรียนควรตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมอย่างจริงจัง และไม่ชวนเพื่อนพูดคุยออกนอกเรื่อง ควรใช้ชุดการสอนอย่างระมัดระวัง

4. ก่อนจะเปลี่ยนกลุ่ม นักเรียนจะต้องจัดบัตรต่าง ๆ และสื่อการสอนเข้าที่เดิมให้เรียบร้อยก่อนที่กลุ่มอื่นจะมาใช้ ถ้ามีสิ่งใดชำรุดเสียหาย ควรแจ้งให้ครูทราบทันที ควรจัดเก้าอี้ในศูนย์เดิมให้เรียบร้อย

5. การปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกลุ่มมีเวลาจำกัด นักเรียนจะต้องตั้งใจปฏิบัติตามบัตรคำสั่ง

ง. การจัดชั้นเรียน

ให้จัดตามแผนผังการจัดชั้น และการวางสื่อการสอน ตามแบบที่กำหนดไว้ดังนี้

จ. แผนการสอน

ดูแผนการสอนหน้าต่อไป ซึ่งจัดไว้ในคู่มือครูนี้แล้ว

ฉ. ประเมินผล

ประเมินผลจากการทำแบบสอบถามก่อน และหลังเรียน และจากผลงานของนักเรียนในการทำแบบฝึกปฏิบัติ และงานที่มอบหมายให้ทำ

แผนการสอน ชุดที่ 2

เรื่อง วันขึ้นปีใหม่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ก. หัวเรื่อง

1. ความหมายและประวัติวันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน
2. ประเพณีทางศาสนาที่สำคัญในวันสงกรานต์
3. การเล่นรื่นเริงที่นิยมในวันสงกรานต์
4. การเล่นสนุกสนานแบบชาวบ้านในวันสงกรานต์
5. วันขึ้นปีใหม่ของไทยในสมัยปัจจุบัน
6. ระบายสีภาพร่างเกี่ยวกับวันขึ้นปีใหม่

ข. มโนทัศน์

1. วันขึ้นปีใหม่ เป็นวันเริ่มต้นปีใหม่ วันใหม่ เคือนใหม่
2. ในสมัยก่อนประเทศไทยถือเอาวันสงกรานต์เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย
3. วันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อนมีประเพณีทางศาสนาที่สำคัญ ได้แก่ การทำบุญ ศึกษาศร การก้อพระเจดีย์ทราย การปล่อยนกปล่อยปลา การบั้งสุกุดกระดุก และการสงฆ์น้ำพระ
4. วันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน มีการเล่นรื่นเริงที่นิยมกันมาก คือ การรดน้ำ คำหัว การสาดน้ำ การเล่นสบ้า การเล่นมอญซ่อนผ้า และการเล่น ขวางชัย
5. ปัจจุบันนี้ เราถือเอาวันที่ 1 มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่อให้สะดวกแก่ การนับและการติดต่อกับต่างประเทศ

6. สิ่งที่น่าสนใจมากในวันขึ้นปีใหม่สมัยนี้ คือ การส่งบัตรอวยพรปีใหม่และ
 แลกของขวัญ

ค. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. หลังจากจบบทเรียนเรื่องวันขึ้นปีใหม่แล้ว นักเรียนสามารถบอกความหมาย
 และเล่าประวัติของวันขึ้นปีใหม่ได้ถูกต้อง
2. หลังจากเรียนเรื่องวันขึ้นปีใหม่แล้ว นักเรียนสามารถบอกประเพณีทาง
 ศาสนาที่สำคัญที่ทำในวันสงกรานต์ หรือวันขึ้นปีใหม่เดิมของไทยได้อย่าง
 น้อย 3 อย่าง
3. เมื่อกำหนดชื่อการเล่นรื่นเริงให้นักเรียน นักเรียนสามารถบอกชื่อการเล่น
 ในวันสงกรานต์ได้อย่างน้อย 3 ชื่อ
4. เมื่อใค้ดูของจริงเกี่ยวกับบัตรอวยพรปีใหม่ และตัวอย่างการเขียนบัตร
 อวยพรปีใหม่ แล้วนักเรียนสามารถเขียนคำอวยพรได้อย่างถูกต้องด้วย
 ตนเอง
5. เมื่อกำหนดวัสดุในการวาดภาพบัตรอวยพรปีใหม่ให้นักเรียน นักเรียนจะ
 สามารถวาดภาพบัตรอวยพรปีใหม่ได้ถูกต้อง
6. หลังจากเรียนบทเรียนเรื่องวันขึ้นปีใหม่แล้ว นักเรียนจะแสดงความสนใจ
 เกี่ยวกับประเพณีไทย โดยการไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ
 ประเพณีไทยโดยที่ครูไม่ได้สั่ง

การจัดกลุ่มกิจกรรม ชุดการสอนที่ 2

เรื่อง วันขึ้นปีใหม่

ศูนยกิจกรรมที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียน	สื่อการสอน	ประเมินผล
		<p>ก. <u>ชั้นนำ</u></p> <p>1. นักเรียนคุณภาพต่าง ๆ ที่ครูแสดงให้ดูพร้อมทั้งฟังการนำเสนอของครู</p> <p>2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อประกอบกิจกรรมที่กำหนดให้ แล้วเลือกหัวหน้าของแต่ละกลุ่ม</p>	<p>ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับวันขึ้นปีใหม่ 3 ภาพ คือ</p> <p>1. การศกษาตร</p> <p>2. การปลดอยนทปลดอยปลา</p> <p>3. การสาคนำ</p>	<p>ก. <u>ประเมินผลก่อนเรียน</u></p> <p>นักเรียนทำแบบสขมก่อนเรียน</p>
1	<p>ความหมายและประวัติวันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน</p> <p>1. ความหมายของ "วันขึ้นปีใหม่"</p> <p>2. วันสงกรานต์ (วันขึ้นปีใหม่สมัยก่อน)</p> <p>3. นางสงกรานต์</p> <p>4. การนับปีแบบสมัยก่อน</p>	<p>ข. <u>ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียน</u></p> <p>1. อานบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง</p> <p>2. อานบัตรเนื้อหา</p> <p>3. ฟังเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวันสงกรานต์จากเครื่องบันทึกเสียงและคุณภาพประกอบ</p> <p>4. อานแถบประโยคตามเทปบันทึกเสียง</p> <p>5. ทำแบบฝึกปฏิบัติ</p>	<p>1. บัตรคำสั่ง</p> <p>2. บัตรเนื้อหา</p> <p>3. เครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียง</p> <p>4. ภาพนิทาน</p> <p>5. แถบประโยค</p> <p>6. แบบฝึกปฏิบัติ</p>	<p>ข. <u>ประเมินผลกิจกรรม</u></p> <p>นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติใตถูกตอง</p>

ศูนย์กิจกรรมที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	ประเมินผล
2	ประเพณีทางศาสนาที่สำคัญในวันสงกรานต์ 1. การทำบุญตักบาตร 2. การก่อบพระเจดีย์ทราย 3. การปล่อยนกปล่อยปลา 4. การบั้งสุกุดกระดุก 5. การสรงน้ำพระ	1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาและรูปภาพประกอบ 3. ศึกษาภาพและอ่านคำอธิบายใต้ภาพ 4. ทำแบบฝึกปฏิบัติ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา 3. ภาพ 4. แบบฝึกปฏิบัติ	นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง
3	การเล่นรื่นเริงในวันสงกรานต์ 1. การรดน้ำคำหัว 2. การสาดน้ำ 3. การเล่นรื่นเริงต่าง ๆ	1. อ่านบัตรคำแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาและรูปภาพประกอบ 3. ศึกษาภาพและอ่านคำอธิบายใต้ภาพ 4. ทำแบบฝึกปฏิบัติ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา 3. ภาพ 4. แบบฝึกปฏิบัติ	นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง

ศูนย์กิจกรรมที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	ประเมินผล
4	<p>การเล่นสนุกสนามแบบชาวบ้านในวันสงกรานต์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเล่นวงซึ้ย 2. การเล่นมอญซ่อนผ้า 3. การเล่นสะบ้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ดูสมุคภาพ แล้วศึกษาภาพเกี่ยวกับการเล่นแบบชาวบ้าน 3. อ่านเนื้อหาประกอบภาพในสมุคภาพเกี่ยวกับการเล่นแบบชาวบ้าน 4. อ่านและสะกด บัตรคำ - แถบประโยค 5. ทำแบบฝึกปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง 2. สมุคภาพและเนื้อหาเกี่ยวกับภาพ 3. บัตรคำและแถบประโยค 4. แบบฝึกปฏิบัติ 	นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง
5	<p>วันขึ้นปีใหม่ของไทยในสมัยปัจจุบัน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเปลี่ยนแปลงวันขึ้นปีใหม่ 2. ประเพณีที่ทำในวันขึ้นปีใหม่ 3. การส่งบัตรอวยพรปีใหม่ (ส.ค.ส.) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหา 3. ดูภาพและอ่านคำอธิบายใต้ภาพ 4. คุยบัตร ส.ค.ส. ของจริง และสังเกตภาพในบัตร ส.ค.ส. 5. อ่านตัวอย่างการเขียนคำอวยพรจากบัตร ส.ค.ส. ของจริง 6. ทำแบบฝึกปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง 2. ภาพ 3. บัตร ส.ค.ส. ของจริง 4. สี่ 5. แบบฝึกปฏิบัติ 	นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง

ศูนย์กิจกรรมที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	ประเมินผล
6	ระบายสีภาพร่าง 1. การตัดกระดาษ 2. การร่อนน้ำขอพรผู้ใหญ่	1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ระบายสีตามร่างการตัดกระดาษ และการร่อนน้ำขอพรผู้ใหญ่	1. บัตรคำสั่ง 2. ภาพร่าง 3. ดินสอสี	นักเรียนระบายสีภาพได้ถูกต้องและสวยงาม
		ค. <u>ขั้นสรุป</u> 1. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่เรียน 2. ให้นักเรียนแสดงบท "การร่อนน้ำขอพรผู้ใหญ่" โดยขออาสาสมัครส่วนนักเรียนที่เหลือให้เป็นผู้ดู ง. <u>กิจกรรมต่อเนื่อง</u> นักเรียนอ่านเอกสารประกอบบทเรียนเรื่อง "วันขึ้นปีใหม่"	1. ครูแนะนำวิธีแสดงบท "การร่อนน้ำขอพรผู้ใหญ่" 2. ครูแจกบทแก่นักเรียน	ค. <u>ประเมินผล</u> <u>หลังเรียน</u> นักเรียนทำแบบทดสอบชุดเดียว ด้ย การประเมินผลก่อนเรียน

ภาคผนวก ข.
ชุดการสอนที่ 1
วันลอยกระทง

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 1

1. อ่านบัตร เนื้อหา
2. ศึกษารูปประกอบบัตร เนื้อหา ตามลำดับหมายเลขที่กำหนดให้ และอ่านคำอธิบายใต้ภาพ
3. ทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ที่ 1 ในกระดานฝึกปฏิบัติ เสร็จแล้วให้หัวหน้าหมู่ไปรับบัตร เฉลยคำตอบจากอาจารย์
4. ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน เขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย ตรวจเสร็จแล้ว หัวหน้าหมู่รับบัตร เฉลยคำตอบคืนอาจารย์
5. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยแล้วเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
6. นำกระดานฝึกปฏิบัติติดตัวไปด้วย

เอาละ ลงมือทำได้ ขอให้โชคดี

บัตร เนื้อหา ศูนย์การเรียนที่ 1

ความหมายและประวัติการลอยกระทง

การลอยกระทงคือประเพณีรื่นเริงประจำปีของไทยที่นิยมทำกันมาตั้งแต่สมัย

โบราณ

การลอยกระทง นิยมลอยกันในวันเพ็ญ เดือน 11 แต่ที่นิยมมากคือ วันเพ็ญเดือน 12 เพราะเป็นวันที่พระจันทร์มีแสงสว่างมากที่สุด และเป็นวันที่แม่น้ำใสสะอาดเต็มล้น ซึ่งตกอยู่ในเดือนพฤศจิกายน การจัดงานรื่นเริงในระยะนี้ จึงสนุกสนานมากที่สุด

ประเพณีลอยกระทงของไทย มีมาก่อนสมัยกรุงสุโขทัย เดิมเรียกว่า ชักโคมลอยโคม รูปร่างโคมครั้งนั้นเป็นอย่างไรไม่ทราบ จนกระทั่งถึงสมัยกรุงสุโขทัย นางนพมาศ พระสนมเอก (ภรรยา) ของพระร่วง พระเจ้าแผ่นดินกรุงสุโขทัย ได้ประดิษฐ์กระทงให้เป็นรูปดอกบัว เพื่อลอยไปตามสายน้ำไหล นอกจากนั้น นางนพมาศยังคิดคำขับร้องถวายถวาย พระร่วงโปรดปราณกระทงรูปดอกบัวของนางนพมาศมาก ทรงโปรดให้ถือเป็นตัวอย่างและนิยมปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบันนี้

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 2

1. อ่านบัตร เนื้อหา
2. รูปภาพประกอบบัตร เนื้อหา หมายเลข 1-2-3 และอ่านคำอธิบายใ้ภาพ
3. อ่านบัตร เนื้อหาเสร็จแล้ว หัวหน้าหมู่ เปิดเครื่องบันทึกเสียง
4. นักเรียนทุกคนฟังนิทานจากเทปบันทึกเสียง และดูภาพประกอบตามลำดับหมายเลข
5. หยิบกระดาษฝึกปฏิบัติขึ้นมาทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ที่ 2
6. หัวหน้าหมู่ไปรับบัตร เฉลยคำตอบจากอาจารย์
7. ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อนและเขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย
8. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกันเก็บอุปกรณ์แล้วเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
9. นำกระดาษฝึกปฏิบัติติดตัวไปด้วย

ลงมือทำได้ ขอให้นักเรียนฟังนิทานให้สนุก

บัตร เนื้อหา ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 สาเหตุที่มีการลอยกระทง

มีผู้สันนิษฐานไว้หลายอย่างดังนี้

1. เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว โดยจัดสิ่งของให้ลอยในแม่น้ำ และจัดโคมไฟติดไฟให้สว่างด้วย เป็นช่วงเวลาที่มีพระจันทร์ เต็มดวง ทองฟ้าแจ่มใส ตามแม่น้ำลำคลองมีน้ำนองเต็มตลิ่ง ความเป็นภาพที่สวยงาม
2. เพื่อเป็นการนึกถึงพระคุณของแม่น้ำ และขอโทษแม่น้ำ สมัยก่อนประชาชนทั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำ ไ้ให้ประโยชน์จากน้ำมากมาย เช่น อาบ ถักผ้า ทลอคจน อูจจาระลงแม่น้ำ ฯลฯ
3. เพื่อบูชารอยพระพุทธรูป (รอยเท้า) ของพระพุทธเจ้า ที่ริมฝั่งแม่น้ำนัมมทานที ในประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นความเชื่อของอินเดีย
4. เพื่อบูชาพระอุปคุต ซึ่งจำศีลอยู่ที่ต้นมะริมน้ำแห่งหนึ่งตามความเชื่อของชาวเหนือ
5. เพื่อบูชาบรรพบุรุษ โดยใส่สิ่งของลงในกระทง แล้วนำไปลอยในแม่น้ำ ความเชื่อนี้ไปตรงกับนิทานชาวมานเกี่ยวกับการลอยกระทง เรื่องหนึ่งคือ เรื่องแมกกาเผือก (ดังจะมีเนื้อเรื่องอยู่ในเครื่องบันทึกเสียงที่จะเปิดฟังต่อไป)

นิทานประกอบเนื้อหาศูนย์การเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง แมงกาดูเือก

(เทปบันทึกเสียงแมงกาดูเือก)

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- ขณะที่ฟังนิทาน ขอให้หัวหน้าหมู่เปิดภาพพลิกประกอบนิทาน แสดงให้สมาชิก
ดูตามลำดับหมายเลขที่กำหนดไว้ นักเรียนพร้อมที่จะฟังแล้วใช่ไหม เอาละ
ตั้งใจฟังให้คีนะ

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- ในสมัยโบราณ มีกาดูเือก 2 ตัวตัวเมีย ทำรังอยู่บนต้นไม้ในป่าหิมพานต์
ใกล้ฝั่งแม่น้ำ วันหนึ่งกาดูเือกบินออกจากรังไปหากิน เมื่ออยู่ห่างทางกลับรัง
ไม่กี่ กีบินกระเจิกกระเจิงสูญหายไป ฝ่ายนางกาดูเือกกำลังกกไข่ 5 ฟอง
อยู่ในรัง คอยกาดูเือกไม่เห็นกลับมากกรضانกระวายใจ อยู่มาวันหนึ่งเกิด
พายุใหญ่พัดรังกาดูเือกกระจัดกระจาย ฟองไข่ก็ตกลงไปในแม่น้ำ ส่วนแมงกาดูเือก
ก็ตกไปทางหนึ่ง ครั้นลมสงบ แมงกาดูเือกกลับมาที่รัง ไม่เห็นฟองไข่ก็เสียใจ
มาก ร้องไห้เสียใจจนขาดใจตาย แล้วไปเกิดใหม่บนสวรรค์ ชื่อ ท้าวพกา
พรหม

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- ส่วนฟองไข่ทั้ง 5 ฟอง ถูกลมพัดลอยไปในแม่น้ำ แต่ไม่จมน้ำ แล้วถูกคลื่น
ซัดขึ้นไปบนคดิ่ง ไข่ไม่แตก หรือเป็นอันตรายอะไรเลย ฟองไข่ทั้ง 5 ถูก
คลื่นซัดไปตามที่ต่าง ๆ ฟองละแห่ง และมีผู้นำฟองไข่ทั้ง 5 นี้ไปเลี้ยงดูคือ
ไข่ฟองที่ 1 แม่โกเอาไปเลี้ยง ไข่ฟองที่ 2 แม่นาคเอาไปเลี้ยง ไข่ฟอง
ที่ 3 แม่เตาเอาไปเลี้ยง ไข่ฟองที่ 4 แม่โคเอาไปเลี้ยง ไข่ฟองที่ 5
แม่วาสุดีเอาไปเลี้ยง เมื่อฟองไข่ทั้ง 5 ฟองถึงกำหนดฟักแตกออกมาก็
ไม่ได้เป็นลูกกาดูเือก แต่กลับกลายเป็น คน เมื่อเติบโตขึ้น ต่างก็ลาแม่เลี้ยง
ของตนไปบวชเป็นฤๅษีอยู่ในป่าหิมพานต์

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- วันหนึ่งญาติทั้ง 5 เฝ้าดูมาพบกันเข้า จึงได้ไต่ถามถึงชื่อของญาติและถาม
 ว่าใครคือแม่ของญาติเหล่านี้ ทางองค์ต่างก็บอกว่า คนชื่อ กุกุสันโธ
 วงศ์โก, โจนาคมนโน วงศ์นาค, กัสสโป วงศ์เตา, โคคโม วงศ์โค และ
 เมเทโย วงศ์ราชสีห์ แม่ตัวนั้นไม่มี มีแต่แม่เลี้ยงเป็นโก นาค เตา โค
 และราชสีห์ ญาติทั้ง 5 จึงพร้อมใจกันอธิษฐานว่า ถ้าต่อไปจะตรัสรู้เป็น
 องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอให้รอนไปถึงแม่ กวยแรงอธิษฐานนี้
 รอนไปถึงท้าวพกาพรหม ทองเสด็จลงมาจากสวรรค์ แปลงองค์เป็นกาเผือก
 บินมาเกาะบนต้นไม้ตรงหน้าญาติทั้ง 5 แล้วเล่าเรื่องเติมให้ฟัง และบอก
 ว่า "ถ้าญาติทั้ง 5 คิดถึงแม่ เมื่อถึงวันเพ็ญเดือน 12 ให้เอาคายดิบผูกไม้
 เป็นคันทา ปักขูปเทียน บูชาแล้วลอยกระทงลงในแม่น้ำเถิด ทำอย่างนี้
 เรียกว่า คิดถึงแม่" บอกเสร็จแล้วท้าวพกาพรหมก็จากไป ตั้งแต่นั้นมา
 ประชาชนพากันลอยกระทงเพื่อบูชาแม่

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- ฟังนิทานจบแล้ว ขอให้นักเรียนทำกิจกรรมตามบัตรคำสั่งต่อไป หัวหน้า
 หมูปิด เทปให้ครูควย ชอบใจมาก

(คนตรี)

บัตรคำสังเขปที่ 3

1. อ่านบัตร เนื้อหา
2. รูปภาพประกอบบัตร เนื้อหา ศึกษาและอ่านคำบรรยายใ้ภาพตามลำดับหมายเลข
3. หัวหนาหุ้มเปิดกล่อง หยิบคอกไม้ไฟชนิดต่าง ๆ ออกจากกล่องให้สมาชิกดู ให้นักเรียน
ดูของจริงเหล่านี้
4. หัวหนาหุ้มแจกบัตร เพลง ให้สมาชิกทุกคนแล้วเปิดเพลงลอยกระทง
5. นักเรียนทุกคนฝึกร้องเพลงจากเทปบันทึกเสียง
6. ทำแบบฝึกปฏิบัติประจำสัปดาห์ที่ 3 เสร็จแล้ว หัวหนาหุ้มไปรับบัตร เฉลยคำตอบจากอาจารย์
7. นักเรียน เปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อนและเขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย
8. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย และเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
9. นำกระดาษฝึกปฏิบัติติดตัวไปด้วย

หวังว่าทุกคนคงจะหัดร้องเพลงได้

บัตร เนื้อหา

ศูนย์การเรียนที่ 3

การละเล่นและงานรื่นเริงในวันลอยกระทง

ในวันลอยกระทง ประชาชนมีงานรื่นเริงและการละเล่นดังนี้

1. การร้องเพลงเรือโต้ตอบกันระหว่างหนุ่มสาว มีการแต่งเรือสวยงาม
ผู้ร้องเพลงจะแต่งตัวสีต่าง ๆ แข่งขันกันอย่างสนุกสนาน
2. ประชันกระทงเป็นรูปรางต่าง ๆ ประกวดกัน เมื่อถึงวันลอยกระทง จะ
มีสถานที่ราชการ โรงเรียน มหาวิทยาลัย บริษัท ห้างร้าน จัดกระทงเข้าประกวดมากมาย
3. มีการประกวดนางนพมาศ และจัดขบวนแห่กระทง มีการคัดเลือกสาวงาม
เข้าประกวดนางนพมาศ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มประชันกระทงเป็นรูปคอกบัวขึ้น และจัดขบวนแห่
ไปกับกระทง
4. มีการจุดประทัดและเล่นคอกไม้ไฟ มีการจุดคอกไม้ไฟชนิดต่าง ๆ สวยงาม
ทันตา และสนุกสนานมาก (จะได้ออกจากของจริงที่เตรียมไว้ให้)
5. มีการร่ำวง ภายหลังจากการลอยกระทงแล้ว มีเพลงสำหรับวันสนุกสนานนี้โดย
เฉพาะคือ "เพลงลอยกระทง" (นักเรียนจะได้รับเนื้อเพลงและฟังเพลงจากเครื่องบันทึก
เสียงที่จะเปิดต่อไป)

เพลงประกอบเนื้อหาศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

(เทปบันทึกเสียงแบบกะเตี๊ต)

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- ขอให้หัวหน้าหมู่แจบักตร เนื้อเพลงลอยกระทงให้สมาชิก ให้นักเรียนทุกคน
ดูเนื้อเพลงแล้วฟังครูอ่านเนื้อเพลง 1 จบ ฟังจังหวะที่ทองหยุกให้ที เตรียม
ตัวได้แล้ว ตั้งใจฟังให้ดี

- วันเพ็ญ เดือนสิบสอง น้ำก้นอง เต็มคลัง เราทั้งหลาย ชายหญิง
สนุกกันจริง วันลอยกระทง ลอย ลอยกระทง ลอย ลอยกระทง ลอยกระทง
กันแล้ว ขอเชิญองแกว ออกมาร่าวง ร่าวงวันลอยกระทง ร่าวงวันลอย
กระทง บุญจะสง ให้เราสุขใจ บุญจะสง ให้เราสุขใจ

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- ต่อไปนี้ ให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงพร้อมครู ระวังจังหวะให้ดี เอาละ
ลงมืออ่านได้แล้ว

- วันเพ็ญ เดือนสิบสอง น้ำก้นอง เต็มคลัง เราทั้งหลาย ชายหญิง
สนุกกันจริง วันลอยกระทง ลอย ลอยกระทง ลอย ลอยกระทง ลอยกระทง
กันแล้ว ขอเชิญองแกว ออกมาร่าวง ร่าวงวันลอยกระทง ร่าวงวันลอย
กระทง บุญจะสง ให้เราสุขใจ บุญจะสง ให้เราสุขใจ

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- ครูจะให้เด็กเรียนฟังเพลงลอยกระทงจากเทป ใครร้องได้ ให้รองคลอไป
เบา ๆ เอาละ เริ่มได้

(เพลงลอยกระทงจากเทป)

ผู้บรรยาย- เก่งมาก ไม่ยากเลยใช่ไหม คราวนี้ครูจะเปิดเพลงเบา ๆ ขอให้เด็กเรียน
ทุกคนรองตามไปด้วย แต่ไม่ควรส่งเสียงดังเกินไป เพราะจะรบกวนเพื่อน ๆ

(เพลงลอยกระทงจากเทป เปิดเบา ๆ)

ผู้บรรยาย- นักเรียนเก่งมาก มีความพยายามดีมาก คุบักตรคำสั่งต่อไปชื่อว่าทำอะไรอีก
หัวหน้าหมู่เปิดเทปให้ครูด้วย ชอบใจมาก

(คนตรี)

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 4

1. อ่านบัตร เนื้อหา
2. ศึกษารูปประกอบบัตร เนื้อหาตามลำดับหมายเลขที่กำหนดให้ อ่านคำอธิบายใต้ภาพด้วย
3. หัวหน้าหมู่ เปิดกล่อง หยิบกระดุมให้สมาชิกดูทีละใบ
4. ขอให้ทุกคนดูกระดุมของจริง สังเกตรูปร่างและวัสดุที่ใช้ทำกระดุม
5. ทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ที่ 4 ในกระดาษฝึกปฏิบัติเสร็จแล้ว ให้หัวหน้าหมู่ไปรับบัตรเฉลยคำตอบจากอาจารย์
6. ให้นักเรียน เปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อนและ เขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย
7. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกัน เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย แล้วเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
8. นำกระดาษคำตอบติดตัวไปด้วย

พร้อมแล้วใช่ไหม เอาละ คุงมีกระดุมอะไรบ้าง

บัตร เนื้อหา

ศูนย์การเรียนที่ 4

ชนิดและรูปร่างของกระดุม

กระดุมที่เรานำไปลอยกันนี้ มีหลายแบบ หลายรูปร่าง ทำด้วยวัสดุต่าง ๆ กัน ในสมัยก่อนจะมีเพียงกระดุมใบทอง กระดุมกาบใบพลับพลึง กระดุมกระดาศ และกระดุมกาบมะพร้าว สมัยนี้ ได้ใช้โฟมและกระดาศชนิดต่าง ๆ มาทำกระดุมเพิ่มขึ้นจากสมัยก่อน กระดุมใบทองนี้มักนิยมเย็บเป็นกระดุมเข็ม ซึ่งถือเป็นกระดุมชนิดดี ถ้าใช้กาบใบพลับพลึงมาเย็บก็จะได้สีขาวสะอาดแปลกตากว่ากระดุมใบทอง

ส่วนกระดุมที่ทำจากกาบมะพร้าว จะทำเป็นรูปนกและเรือ เช่น เรือประทุน สมัยนี้ทำกระดุมเป็นรูปแปลกออกไปคือ ทำเป็นรูปบ้าน ปราสาทราชวัง แต่งเป็นสวน รูปสัตว์ต่าง ๆ ฯลฯ

กระดุมที่จัดแต่งเพื่อประกวดกันจะทำอย่างสวยงามและแปลกตา ต่างพยายามประชันรูให้สวยงามและแปลก ๆ ออกไป เพื่อชนะรางวัล เพราะฉะนั้นนับวันเราก็จะคิดทำกระดุมให้มีรูปร่างแปลกออกไปทุกที และใช้วัสดุในการทำกระดุมหลายอย่างขึ้น (จะได้ดูจากของจริงที่เตรียมไว้ให้)

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 5

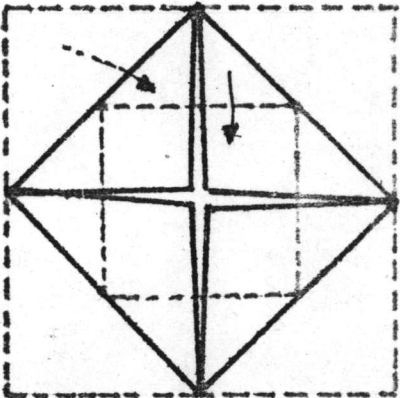
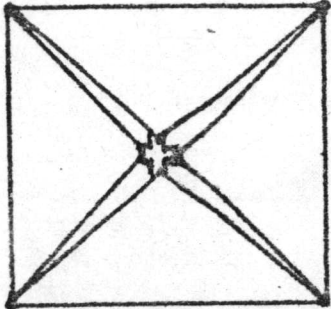
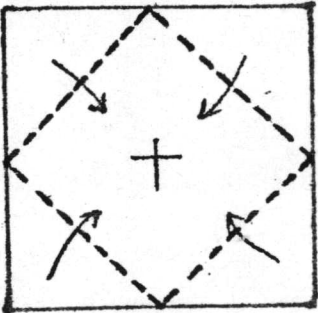
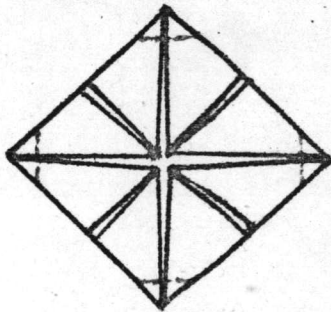
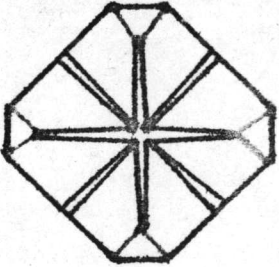
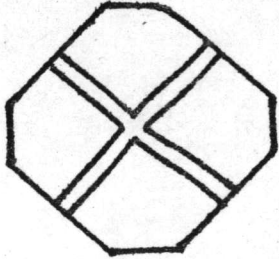
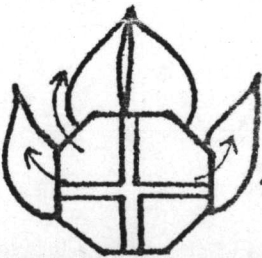
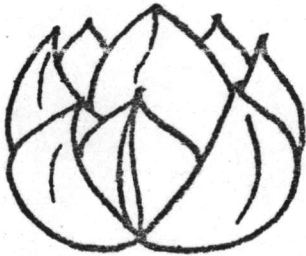
1. หัวหน้าหมู่แจกบัตรแสดงวิธีทำกระทงให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น
2. ขอให้นักเรียนทุกคนศึกษาวิธีทำกระทงจากบัตรที่ได้รับแจก
3. คุมตัวอย่างการพับกระทงที่แสดงไว้ให้ดูในกระดานผ้าสาหล่า
4. คุมกระทงของจริงที่พับเสร็จแล้ว
5. หัวหน้าหมู่แจกกระดาษสีให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น
6. นักเรียนพับกระทงตามแบบที่ได้ดูมาแล้ว
7. พับเสร็จแล้ว ให้นักเรียนเขียนชื่อในเศษกระดาษที่เตรียมไว้ให้ แล้วใส่ไว้ในกระทง นำกระทงไปส่งอาจารย์ได้
8. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกัน เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย แล้วเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้

ตั้งใจดูตัวอย่างให้ดี แล้วทุกคนจะทำกระทงได้

ศูนย์ 5

วิธีพิมพ์

วิธีทำกระทง

	<p>①</p> <p>พับตามรอยพับ</p>
	<p>②</p> <p>พับเสร็จแล้ว</p>
	<p>③</p> <p>พับมุมทั้ง 4 ด้าน</p>
	<p>④</p> <p>พับมุมทั้ง 4 ด้าน</p>
	<p>⑤</p> <p>พับเสร็จแล้ว</p>
	<p>⑥</p> <p>กลับเป็นด้านตรงข้าม</p>
	<p>⑦</p> <p>ดึงกลับขึ้นบน ขึ้นทั้ง 4 กลีบ</p>
	<p>⑧</p> <p>ดึงกลับขึ้นล่าง ขึ้นทั้ง 4 กลีบ</p>

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 6
(ศูนย์สำรอง)

1. หัวหน้าหมู่แจกภาพให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น
2. ขอให้นักเรียนเติมภาพรายการล่องกระทงให้สมบูรณ์ แล้วระบายสีให้สวยงาม
3. ก่อนเปลี่ยนศูนย์กิจกรรม ขอให้นักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
4. เสร็จแล้ว ให้นักเรียนนำภาพไปได้

แข่งกันดูว่า ใครระบายสีได้เร็วและสวยกว่ากัน

เอกสารประกอบบทเรียน

เรื่อง วันลอยกระทง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/...

ชื่อ.....

การลอยกระทงในสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบัน

การลอยกระทงในสมัยก่อน

พอตกเย็นโพลเพล็ด จวนจะค่ำ ประชาชนก็จะกินข้าวปลาอาหารเสร็จแล้ว จึงนำกระทงไปที่ท่าน้ำ หรือข้างคลองซึ่งมีน้ำเจิ่งนอง โดยมากผู้ที่ไปลอยมักเป็นผู้หญิงที่มีอายุมีเด็กซึ่งเป็นลูกหลานตามมาเป็นพรวน เมื่อจุกธูปเทียนที่ในกระทงแล้ว บางคนก็ยกมือขึ้น จับไหว้ผูกเบา ๆ หรือนึกอยู่ในใจ เพื่อขอโทษแม่น้ำ และขอพรจากแม่น้ำให้ตนมีความสุข ความเจริญ แล้วปล่อยกระทงไหลลอยไปตามสายน้ำ พวกเด็ก ๆ ก็เฝ้ามองดูด้วยความราเริงใจ จนกระทั่งกระทงลอยลับตาไปแล้วจึงกลับบ้าน ชาวบ้านมักรอกันอยู่จนถึงเที่ยงคืน พอเห็น พระจันทร์อยู่ตรงศีรษะพอดี ก็ลงมาที่ท่าน้ำ แล้วตำนานไปใส่ตุ้มไว้คิม เพราะถือว่าระยะตอนนั้นน้ำนิ่งและใสสะอาด

การลอยกระทงแต่ละภาคไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะการลอยกระทงของภาคเหนือ เริ่มพิธีเป็น 3 วัน ในวันขึ้น 13 ค่ำ เป็นวันจ่าย วันขึ้น 14 ค่ำ เป็นวันทำบุญ คือนำอาหารและเครื่องใช้ไปถวายพระสงฆ์ที่วัด ทางวัดจัดตกแต่งสถานที่ด้วยต้นกล้วย ต้นออย กาบมะพร้าว และขงทิว ส่วนวัดใหญ่ในหมู่บ้านจัดทำกระทงใหญ่ โดยมากทำเป็นเรือตั้งไว้กลางลานวัด ภายในกระทงใส่ของกินและของใช้ มีข้าวสาร น้ำตาล ไม้ขีดไฟ เทียนไข ผ้ามุกกันหนาว และอื่น ๆ ของเหล่านี้ พวกชาวบ้านนำมาถวายและใส่ลงในกระทงเพื่อไว้ทำทานต่อไป

เมื่อถึงวันเพ็ญ เดือน 12 ทางเหนือ เรียกว่า เดือนยี่เป็ง ชาวบ้านจะไปทำบุญที่วัด และแจกขนมเทียนกัน เด็ก ๆ จะนำชอกอกไม้เล็ก ๆ ไปมอบให้ผู้ใหญ่เพื่อยุแก้มันจนจำศีล

อยู่ที่วัด เด็กผู้ชายจะทำกระทงขนาดเล็กแข่งกัน และเตรียมประทัดสำหรับจุดเล่น พอตกค่ำก็จุดไฟสว่างไสวไปทั้งวัดและบ้านเรือน ชาวบ้านจะนำกระทงไปลอยตามแม่น้ำ ไม่มีใครกล้าเก็บกระทงที่ลอยแล้ว เพราะจะเป็นการรับบาปที่ผู้ลอยทิ้งไปกับกระทง

ส่วนการลอยกระทงทางภาคอีสาน เขาเอาหยวกกล้วยหุ้มกันมาต่อกันมีไม้เสียบยาว ปักเสียบนหยวกกล้วยเป็นระยะ ปลายเส้าสร้างเป็นเรือหรือรูปพญานาค แล้วลากเรือหยวกกล้วยไปไว้ริมน้ำ ตกเย็นชาวบ้านจะร้องรำทำเพลงกันอย่างสนุกสนาน พอกลางคืนก็จุดไฟที่เรือหยวกกล้วย แล้วลากเรือให้ลอยน้ำไป พิธีนี้สมัยก่อนทำกันที่จังหวัดหนองคาย

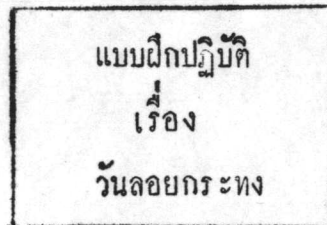
ทางภาคใต้ ไม่มีการลอยกระทง แต่มีการลอยแพ คือการเอาหยวกกล้วยมาต่อกันเป็นแพ ใส่อาหารแล้วลอยไป จะมีการลอยแพเมื่อเกิดโรคภัยไข้เจ็บขึ้นเท่านั้น

การลอยกระทงของเรา มักจะใส่เงินลงไปในกระทงด้วย เพื่อเป็นการเซ่นสรวงเทวดา จะมีอาหาร และสิ่งของใส่ในกระทง มีรูปเทียนและดอกไม้ด้วย แสดงว่าเป็น เครื่องบูชา

การลอยกระทงในปัจจุบันนี้

เท่าที่เห็นกันอยู่ มีการลอยกระทงตามแม่น้ำ ลำคลองทั่วไป ส่วนพวกที่มีเรือก็ลงเรือไปสนุกกันอยู่กลางน้ำ สำหรับกระทงที่นำไปลอยก็เป็นกระทงธรรมดาบางประเภทรู้อย่างสวยงามเป็นรูปต่าง ๆ บาง บางกระทงก็มีเหรียญสลึง หรือเหรียญชนิดต่าง ๆ ใส่ไว้ในกระทง เวลาจะลอยก็จุดเทียนปักไว้ในกระทง แล้วยกกระทงขึ้นจบก แล้วกล่าวอธิษฐานขอให้มีความสุข ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ แล้วแต่ผู้ลอยจะขอในสิ่งที่ต้องการ เช่น ถ้าเป็นนักเรียนก็ขอให้เรียนจบและสอบได้ ผู้ใหญ่ก็ขอให้มั่งงานทำ ร่ำรวย สุขกายสบายใจ ตลอดจนไปแล้วก็ลอยกระทงไปตามสายน้ำไหล และได้มีการจัดประกวดกระทงประกวดนางนพมาศขึ้นตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นที่สนุกสนาน

ในปี พ.ศ. 2520 จังหวัดสุโขทัย ใ้พื้นที่ฟูประเพณีลอยกระทงขึ้น พยายามจัด
ให้มีประเพณีเหมือนสมัยก่อนให้มากที่สุด โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา (เจ้าฟ้าหญิง
สิรินธรฯ) เสด็จไปร่วมในพิธีนี้ด้วย ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากชาวไทยและชาวต่าง
ประเทศมาก

ชื่อ.....ชั้นประถมศึกษาปีที่...../.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ศูนย์ที่ 1

1. นำอักษรหน้าข้อความทางขวามือ มาเติมในช่องว่างทางซ้ายมือให้มีความหมายตรงกัน

(1) ประเพณีรื่นเริงประจำปี	(ก) นางนพมาศ
(2) การลอยกระทงก่อนสมัยสุโขทัย	(ข) ชักโคมลอยโคม
(3) พระจันทร์มีแสงสว่างมากที่สุด	(ค) วันเพ็ญ เดือน 12
(4) ประดิษฐ์กระทงเป็นรูปดอกไม้	(ง) พระร่วง
(5) พระเจ้าแผ่นดินกรุงสุโขทัย	(จ) ลอยกระทง

2. ขีดเครื่องหมาย (✓) หรือ (X) หน้าข้อความต่อไปนี้

- (1) เราลอยกระทงในวันเพ็ญ เดือน 12
- (2) วันเพ็ญเดือน 12 อยู่ในเดือนพฤษภาคม
- (3) การชักโคมลอยโคม มีก่อนสมัยกรุงสุโขทัย
- (4) เราควรลอยกระทงในสายน้ำไหล
- (5) นางเบญจมาศประดิษฐ์ กระทงเป็นรูปดอกไม้

๒
 ศูนย์ที่ 2

 1. ชี้เครื่องหมาย (✓) หรือ (×) หน้าข้อความต่อไปนี้

- (1) เราลดยกระหนงเพื่อเป็นการสนุกสนาน หลังจากการเกี่ยวข้าวแล้ว
- (2) ชาวไทยสมัยก่อนใช้น้ำในแม่น้ำอาบ ล้างสิ่งของ และถายอุจจาระลง
ไปในแม่น้ำ
- (3) สาเหตุหนึ่งของการลดยกระหนงคือ ลงโทษแม่น้ำ
- (4) ลดยกระหนงเพื่อบูชารอยพระพุทธรบาทของพระพุทธร เจ้า เป็นความเชื่อ
ของชาวอินเเคีย
- (5) สาเหตุการลดยกระหนงในแต่ละแห่ง ยอมเหมือนกันทั้งลัน

 2. นำอักษรหน้าข้อความทางขวามือมาเติมในช่องว่างทางซ้ายมือให้มีความหมายตรงกัน

(1) ลดยกระหนงเพื่อบูชาแม่น้ำ	(ก) ทาวพกาพรหม
(2) ถูกลมพัดลดยไปในแม่น้ำ	(ข) ไชฟองที่ 1
(3) แมกตายเพราะความเสี่ยใจ	(ค) ไชฟองที่ 5
(4) แม่ไก่เอาไปเลี่ยงคูไว้	(ง) ไชกา 5 ฟอง
(5) แมราชสีห์เอาไปเลี่ยงคูไว้	(จ) ฉานีทั้งห้า

๓
 ศูนย์ที่ 3

ใส่เครื่องหมาย (✓) หรือ (×) หน้าข้อความต่อไปนี้

- (1) การร้องเพลงเรือโคตอมในวันลดยกระหนงมักนิยมกันในหมู่ผู้สูงอายุลแล้ว
- (2) ในวันลดยกระหนงจะมีการจัดประกวดกระหนงชนิดต่าง ๆ
- (3) การประกวดกระหนงมักทำกันแต่ในโรงเรียนเท่านั้น
- (4) เพื่อเป็นการระลึกถึงผู้คิดทำกระหนงรูปคอกบัว จึงได้มีการประกวดนาง
นพมาศขึ้น

- (5) ผู้ที่เข้าประกวดนางนพมาศต้องเป็นผู้หญิง
- (6) ขบวนแห่กระทงจะจัดร่วมกับขบวนแห่นางนพมาศ
- (7) การเล่นส่บ้าเป็นการละเล่นที่นิยมมากในวันลอยกระทง
- (8) เรานิยม ร่ำวง ก่อนลอยกระทง
- (9) ปลาชุก และ ตะไล เป็นชื่อของดอกไม้ไฟ
- (10) ผู้แต่งคำร้องเพลงลอยกระทงคือ แก้ว อัจฉริยะกุล

ศูนย์ที่ 4

เขียน (○) ล้อมรอบหน้าข้อความในข้อย่อยที่ถูกทองที่สุด

1. กระทงมีรูปร่างอย่างไร
 - ก. สี่เหลี่ยมผืนผ้า
 - ข. วงกลม
 - ค. หลากรูปร่าง
2. กระทงสมัยก่อนมักนิยมทำควยอะไร
 - ก. ใบมะพร้าว
 - ข. ใบทอง
 - ค. กาบใบพลับพลึง
3. สิ่งที่ใช้ทำกระทงจะทองเป็นอย่างไร
 - ก. เบา และลอยน้ำได้
 - ข. สวย และ เบา
 - ค. เบา และ ราคาถูก
4. กระทงใบทองสมัยก่อนนิยมกระทงแบบใด
 - ก. กระทงสี่มุม
 - ข. กระทงเจิม
 - ค. กระทงกรวย

5. สมัยนี้นิยมใช้อะไรทำกระทง
 - ก. ไม้ และ กระจ่าง
 - ข. โฟม และ กระจ่าง
 - ค. ใบทอง และ กระจ่าง
6. ของที่นิยมใส่ลงไปในกระทง ได้แก่อะไร
 - ก. เงินและดอกไม้
 - ข. ข้าวตอกและดอกไม้
 - ค. ธูปเทียนและดอกไม้
7. กระทงรูปเรือที่นักเรียนดู ทำจากอะไร
 - ก. กระจ่าง และ กาบมะพร้าว
 - ข. กระจ่าง และ ใบมะพร้าว
 - ค. กระจ่าง และ ลูกมะพร้าว
8. ข้อใด เป็นสาเหตุที่ทำให้กระทงมีรูปร่างแปลกตา และสวยงามกว่าเดิม
 - ก. การขายไค้มากขึ้นในแต่ละปี
 - ข. การประกวดกระทงแต่ละปี
 - ค. ความนิยมกระทงแบบต่าง ๆ ในแต่ละปี
9. ถ้านักเรียนจะทำกระทงเป็นรูปบ้าน หรือปราสาท นักเรียนจะใช้อะไรทำ จึงจะลอยน้ำได้ดีที่สุด
 - ก. ไม้
 - ข. กระจ่าง
 - ค. โฟม
10. กระทงชนิดใดที่นักเรียนสามารถทำเองได้ง่ายที่สุด
 - ก. กระทงกระจ่าง
 - ข. กระทงใบทอง
 - ค. กระทงกาบมะพร้าว

บัตรคำตอบ
เรื่อง วันลอยกระทง

ศูนย์ที่ 1

- ข้อ 1. (1) จ
(2) ข
(3) ค
(4) ก
(5) ง

- ข้อ 2. (1) ✓
(2) ✗
(3) ✓
(4) ✓
(5) ✗

ศูนย์ที่ 2

- ข้อ 1. (1) ✓
(2) ✓
(3) ✗
(4) ✓
(5) ✗

- ข้อ 2. (1) จ
(2) ง
(3) ก
(4) ข
(5) ค

ศูนย์ที่ 3

- (1) ✗
(2) ✓
(3) ✗
(4) ✓
(5) ✓

- (6) ✓
(7) ✗
(8) ✗
(9) ✓
(10) ✓

ตอนที่ 4

(1) ค

(2) ข

(3) ก

(4) ข

(5) ข

(6) ค

(7) ก

(8) ข

(9) ค

(10) ก

แบบทดสอบ
เรื่อง
วันลอยกระทง

ชื่อ.....ชั้น.....
วันที่.....

ให้นักเรียนเขียนวงกลม ล้อมรอบหน้าข้อความในข้อย่อยที่มีความหมายถูกต้องที่สุด

1. ประเพณีขึ้นเรือประจำปีของไทย ที่มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยคือข้อใด
 - ก. ลอยกระทง
 - ข. สงกรานต์
 - ค. วันขึ้นปีใหม่
 - ง. แหนางแมว
2. เรานิยมลอยกระทงในระยะใด
 - ก. แรม 15 ค่ำ เดือน 6
 - ข. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ค. แรม 15 ค่ำ เดือน 12
 - ง. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
3. วันเพ็ญ เดือน 12 อยู่ในเดือนอะไร
 - ก. พฤษภาคม
 - ข. เมษายน
 - ค. ตุลาคม
 - ง. พฤศจิกายน

4. ใครคิดทำกระทงเป็นรูปคอกบัว

ก. นางนพเกา

ข. นางนพมาศ

ค. นางนพรัตน์

ง. นางนพศรี

5. ลอยกระทงที่ถูกต้องควรลอยในน้ำลักษณะแบบใด

ก. น้ำนอง

ข. น้ำไหล

ค. น้ำนิ่ง

ง. น้ำหลาก

6. เราเรียกการลอยกระทงสมัยก่อนว่าอะไร

ก. ชักโคมลอยโคม

ข. ยกโคมลอยโคม

ค. ทิ้งโคมลอยโคม

ง. ทอยโคมลอยโคม

7. ข้อใดคือสาเหตุหนึ่งของการลอยกระทง

ก. เพื่อบูชาพญานาคที่จำศีลอยู่ในทะเลลึก

ข. เพื่อบูชาคนที่รักษาแม่น้ำ

ค. เพื่อบูชาสัตว์น้ำ

ง. เพื่อบูชารอยพระพุทธรูปบาทของพระพุทธเจ้า

8. คนไทยสมัยก่อนลอยกระทงเพื่อความสนุกสนานหลังจากเสร็จงานอะไร

ก. ไถนา

ข. ปลูกข้าว

ค. เกี่ยวข้าว

ง. ขยายข้าว

9. นิทานชาวบ้านที่กล่าวถึงเหตุของการลอยกระทง คือเรื่องอะไร

- ก. แมควายเผือก
- ข. แมชางเผือก
- ค. แมกาเผือก
- ง. แมงเผือก

10. ข้อใด เป็นการละเล่นในวันลอยกระทง

- ก. เล่นมอญซอนผ้า
- ข. เล่นคอกไม้ไฟ
- ค. เล่นรี้ข้าวสาร
- ง. เล่นสะบ้า

11. ข้อใด เป็นชื่อของคอกไม้ไฟ

- ก. คอกฟ้า
- ข. ปลาทอง
- ค. เทียนน้อย
- ง. ตะไล

12. เพราะเหตุใดในวันลอยกระทงจึงมีการประกวดนางนพมาศ

- ก. เพื่อประกวดความงามของผู้ที่มาลอยกระทง
- ข. เพื่อเพิ่มความสุขสำราญในวันลอยกระทง
- ค. เพื่อระลึกถึงผู้ริเริ่มทำกระทงรูปคอกบัว
- ง. เพื่อหาตัวแทนของนางนพมาศ

13. ผู้แต่งคำร้องเพลงลอยกระทง คือใคร

- ก. แก้ว อัจฉริยะกุล
- ข. เอื้อ สุนทรสนาน
- ค. สุเทพ วงศ์กำแหง
- ง. ชานินทร์ อินทรเทพ

14. สมัยก่อนนิยมใช้อะไรทำกระทง
- ใบมะพร้าว
 - ใบทอง
 - ใบเตย
 - ใบลาน
15. ปัจจุบันนี้ นิยมใช้อะไรทำกระทง
- ไม้และกระดาษ
 - ใบลานและใบเตย
 - โฟมและกระดาษ
 - ใบมะพร้าวและใบทอง
16. กระทงใบทอง คือ กระทงที่ทำมาจากใบอะไร
- ใบทองคิง
 - ใบตาล
 - ใบกล้วย
 - ใบพลูค่าง
17. กาบมะพร้าว มักจะทำเป็นกระทงรูปอะไรมากที่สุด
- เรือ
 - บ้าน
 - ปลา
 - คอกบัว
18. การปักชูปเทียนลงในกระทง เป็นการแสดงถึงอะไร
- การเลี้ยงตาย
 - การบูชา
 - ความเคารพ
 - ความกตัญญู

19. เรานิยมใส่อะไรลงไปน้ในกระทงมากที่สุด

ก. ดอกไม้และรูปเทียน

ข. ดอกไม้และข้าวตอก

ค. ดอกไม้ และเงิน

ง. ดอกไม้ และขนม

20. กระทงชนิดใดที่นักเรียนสามารถทำเองได้ง่ายที่สุด

ก. กระทงใบตอง

ข. กระทงกาบมะพร้าว

ค. กระทงกระดาษ

ง. กระทงกาบใบพลับพลึง

ภาคผนวก ค.
ชุดการสอน ที่ 2
วันขึ้นปีใหม่

บัตรคำสั่ง
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1

1. อ่านบัตรเนื้อหา
2. หัวหน้าหมู่ เปิดเครื่องบันทึกเสียง
3. ขอให้นักเรียนทุกคนฟังนิทานจากเทปบันทึกเสียง และให้หัวหน้าหมู่เปิดภาพพลิกประกอบนิทานให้สมาชิกดูตามลำดับหมายเลข
4. นักเรียนทุกคนฝึกอ่านคำยาก จากแถบประโยคตามคำอ่านจากเทปบันทึกเสียง
5. นักเรียนหยิบกระดาษฝึกปฏิบัติมาทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ที่ 1 เสร็จแล้วให้หัวหน้าหมู่ไปรับบัตรเฉลยคำตอบจากอาจารย์
6. ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน และเขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย ตรวจเสร็จแล้วให้หัวหน้าหมู่รับบัตรเฉลยคำตอบคืนอาจารย์
7. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย แล้วเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
8. นำกระดาษฝึกปฏิบัติติดตัวไปด้วย

ลงมือทำได้ ขอให้นักเรียนฟังนิทานให้สนุก

บัตรเนื้อหา
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1

ความหมายและประวัติวันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน

วันขึ้นปีใหม่คือ วันเริ่มศักราช ใหม่ เดือนใหม่ วันใหม่ เป็นวันหยุดราชการวันหนึ่ง วันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อนคือ วันที่ 13 เมษายน ซึ่งเรียกว่า วันสงกรานต์ สงกรานต์ แปลว่า การย้ายที่ การเคลื่อนที่ สงกรานต์ เป็นพิธีแสดงความยินดีที่ใดมีชีวิตมาถึงวันปีใหม่ เรื่องราวของสงกรานต์มีอยู่ในศิลาจารึกที่วัดพระเชตุพน (นิทานเกี่ยวกับนางสงกรานต์ นักเรียนจะได้ฟังจากเทปบันทึกเสียง)

คนสมัยก่อนไม่ไค้นับปีเป็น พ.ศ. แต่นับปีตาม 12 นักษัตร คือ ปีมะเมีย หนู ชวด เถาะ เป็นคน มีทั้งหมด 12 ปี เพราะจำง่ายก็ พอครบ 12 ปี เรียกว่า 1 รอบ มีจำนวนวันทั้งหมด 365 วัน

นิทานประกอบเนื้อหาศุภยักร เวียนที่ 1

(เทปบันทึกเสียงแบบกะเส็ต)

(คนตรี)

ผู้บรรยาย - คอไปนี้ เป็นนิทานเกี่ยวกับ นางสงกรานต์ ซึ่งถือว่าเป็นเทพธิดาประจำวันสงกรานต์แต่ละปี นิทานเรื่องนี้ได้มาจากศิลาจารึกที่วัดพระเชตุพนฯ ขณะฟังนิทาน ขอให้หัวหน้าหมู่เบิกภาพพลิกประกอบนิทาน แสดงให้สมาชิกดูตามลำดับหมายเลขที่กำหนดไว้ นักเรียนพร้อมที่จะฟังแล้วใช่ไหม เอาละตั้งใจฟังให้ทีนะ

(คนตรี)

ผู้บรรยาย - เศรษฐีคนหนึ่งไม่มีลูก บ้านอยู่ใกล้กับนักเลงเหล้า ซึ่งมีลูก 2 คน วันหนึ่งนักเลงเหล้า ได้เขาไปกล่าวคำล่อเลียนเศรษฐีว่า ทานมีสมบัติมาก แต่ไม่มีลูก ทายแล้วสมบัติก็จะสูญหาย ไม่มีใครรักษาไว้ เราจนแต่มีลูก ยิ่งดีกว่าทาน เศรษฐีรู้สึกอาย จึงไปบวงสรวงพระอาทิตย์และพระจันทร์เพื่อขอลูกอยู่ถึง 3 ปี แต่ก็ยังไม่มีลูก

อยู่มาวันหนึ่ง เศรษฐีพาบริวารไปที่คนโท ริมฝั่งน้ำ บริเวณนี้มีฝูงนกอาศัยอยู่ เศรษฐีได้เอาข้าวสารลงน้ำ 7 ครั้ง แล้วหุงบูชาพระไทรมีพิณพาทย์บรรเลงเพลง แล้วเศรษฐีก็อธิษฐานขอลูกกับพระไทรมี พระไทรมีมีความสงสารเศรษฐี จึงเหาะไปเฝ้าพระอินทร์ พระอินทร์โปรดให้ ธรรมาบาลเทพบุตร ลงไปเกิดเป็นผู้ชาย ชื่อว่า ธรรมาบาลกุมาร เศรษฐีปลูกปราสาท 7 ชั้นให้อยู่ บริเวณที่คนโท ธรรมาบาลกุมารโตขึ้น ก็รู้ ภาษานก และเรียนวิชาจาก ๆ จนจบ ทั้งแกอายุได้ 7 ขวบ ได้เป็น อาจารย์สอนธรรมต่าง ๆ แกมมนุษย์

(คนตรี)

ผู้บรรยาย - ในระยะนั้น ชาวโลกนับถือ ท้าวทนต์พรหม องค์หนึ่งว่าเป็นผู้สอนธรรมต่าง ๆ แก่มนุษย์ เมื่อท้าวทนต์พรหมทราบเรื่องของธรรมาบาลกุมาร จึงลงมาถามปัญหาธรรมาบาลกุมาร 3 ข้อ เป็นการทดสอบปัญญา โดยสัญญาไว้ว่า ถ้า

ชรรมบาลกุมาร แก่ปัญหาได้ ทนจะคัดศีรษะบูชา ถ้าแก้ปัญหาไม่ได้จะ
คัดศีรษะชรรมบาลกุมาร ปัญหาที่ดังนี้

ขอ 1	ตอนเช้า	ราศีอยู่ที่ไหน
ขอ 2	ตอนเที่ยง	ราศีอยู่ที่ไหน
ขอ 3	ตอนค่ำ	ราศีอยู่ที่ไหน

(คนตรี)

ผู้บรรยาย - ชรรมบาลกุมาร ขอผลัดไป 7 วัน จนถึงวันที่ 6 ก็ยังคิดไม่ออก นึกว่า
พรุ่งนี้ทนจะตองตายแน่แล้ว จึงลงจากปราสาทไปนอนอยู่ที่คนตาล บน
คนตาลมีนกอินทรีสองตัวเมียทำรังอยู่ พอตกค่านางนกอินทรีถามสามี
ว่า พรุ่งนี้จะไคอาหารที่ไหน นกอินทรีสามีตอบว่า จะไคกินศพชรรมบาล
กุมาร ที่ทาวกบิลพรหมจะมา เพราะหายปัญหาไม่ได้ นางนกลถามว่าปัญหา
คืออะไร นกอินทรีสามี ก็บอกปัญหาทั้ง 3 ข้อให้ฟัง นางนกลถามว่า จะตอบ
ปัญหานี้อย่างไร สามีตอบว่า

<u>เวลาเช้า</u>	<u>ราศีอยู่ที่ไหน</u>	มนุษย์ทั้งหลายจึง <u>ล้างหน้า</u> ในตอนเช้า
<u>เวลาเที่ยง</u>	<u>ราศีอยู่ที่ไหน</u>	มนุษย์ทั้งหลายจึง <u>เอาเครื่องหอมทาที่อก</u>
<u>เวลาค่ำ</u>	<u>ราศีอยู่ที่ไหน</u>	มนุษย์ทั้งหลายจึง <u>ล้างเท้าก่อนนอน</u>

ชรรมบาลกุมาร ไคยินดังนั้น ก็รีบกลับไปปราสาท

(คนตรี)

ผู้บรรยาย - รุ่งเช้า ทาวกบิลพรหมมาถามปัญหา ชรรมบาลกุมารก็ตอบไปตามที่ไคยิน
มา ทาวกบิลพรหมจึงตรัสเรียก เทพธิดาทั้ง 7 ซึ่งเป็นลูกสาวของตน
และเป็นนางรับใช้ของพระอินทร์ มาบอกว่าเราจะคัดศีรษะบูชาชรรมบาล
กุมาร ศีรษะของเราถาคั้งไวบนแผ่นดิน ไฟจะไหม้โลก ถาคั้งไปบนอากาศ
ฝนก็จะแล้ง ถาคั้งในมหาสมุทร น้ำก็จะแห้ง จึงขอให้ลูกทั้ง 7 คน เอา
พานมารับศีรษะ สั่งเสร็จแล้ว ทาวกบิลพรหมก็คัดศีรษะของตน ลูกคนไคก็
เอาพานมารับศีรษะแล้วนำไปแหวนขวารอบเขาพระสุเมรุ แล้วจึงเชิญไป

ประดิษฐานไว้ที่ตำเขวไกรลาส พอดรบ 365 วัน โลกสมมติว่าครบ 1 ปี
ถือเป็นวันสงกรานต์ นางเทพธิดาทั้ง 7 องค์ ทองผด้อยเปลี่ยนเวรกันมา
เชิญพี่ระทวากบิลพรหม ออกแห่รอบเขาพระสุเมรุทุกปี

ลูกสาวทั้ง 7 ของทวากบิลพรหมนั้น เราสมมติเรียกว่า นางสงกรานต์
ซึ่งมีชื่อต่าง ๆ กัน มีดอกไม้ เครื่องประดับ อาหาร อาวุธ และสัตว์พาหนะ
ที่นำมาไม่เหมือนกัน จึงทำให้มีการทำนายตามความเชื่อถือตามโบราณไป
ไปต่าง ๆ นา ๆ

(คนตรี)

ผู้บรรยาย- ฟังนิทานจบแล้ว ขอให้นักเรียนหยิบแถบประโยคในข้อสี่ขาว เตรียม
ไว้ ครูจะอ่านแถบประโยคให้ฟังบัตรละ 1 ครั้ง ให้นักเรียนอ่านตามไป
ทุกครั้ง (หยุดชั่วคราว) เอาละ พร้อมแล้วใช่ไหม อ่านตามครูได้แล้ว

- วัดพระเชตุพนฯ
- วันสงกรานต์
- ปีนักษัตร
- ธรรมบาลกุมาร
- ทวากบิลพรหม

ดีมาก ขอให้นักเรียนทุกคนเก็บแถบประโยคเข้าซอง แล้วทำกิจกรรม
ในบัตรคำสั่งต่อไป หัวหน้าหมู่บ้านให้ครูคอย ขอบใจมาก

(คนตรี)

บัตรคำสั่ง
ศูนย์การ เรียนที่ 2

1. อ่านบัตร เนื้อหา
2. ขอให้หัวหน้าหมู่แจกภาพให้สมาชิกคนละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนดูภาพตามลำดับหมายเลข และอ่านคำอธิบายใต้ภาพ
4. ทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ที่ 2 ในกระตาะฝึกปฏิบัติ เสร็จแล้วให้หัวหน้าหมู่ไปรับบัตร เฉลยคำตอบจากอาจารย์
5. ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน และเขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย ตรวจเสร็จแล้วให้หัวหน้าหมู่รับบัตร เฉลยคำตอบคืนอาจารย์
6. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกัน เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย แล้วเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
7. นำกระตาะฝึกปฏิบัติติดตัวไปด้วย

เอาละ ลงมือทำได้ ขอให้โชคดี

บัตร เนื้อหา
ศูนย์การ เรียนที่ 2

ประเพณีทางศาสนาที่สำคัญในวันสงกรานต์

วันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน คือวันสงกรานต์ ซึ่งตรงกับวันที่ 13 เมษายนของทุกปี ประชาชนได้มีพิธีทางศาสนาที่สำคัญ ๆ หลายอย่างคือ

1. การทำบุญตักบาตร ชาวบ้านจะนำอาหารไปทำบุญตักบาตร และเลี้ยงพระที่วัด ตั้งแต่เชาตรู่ ค่อยปรนนิบัติพระจนกระทั่งทานฉันเสร็จ แล้วจึงกลับบ้าน
2. การกอพระเจดีย์ทราย ชาวบ้านจะขนทรายจากแม่น้ำ ลำคลองมาก่อเป็นเจดีย์ แล้วปักธงประดับไว้ เพื่อเป็นการบูชาพระพุทธรูป
3. การปล่อยนก ปล่อยปลา เป็นการกุศลอย่างหนึ่ง แสดงถึงความเมตตา กรุณาต่อสัตว์ ปลาที่ปล่อย มักจะเป็นลูกปลาหมอ เพราะอดทนไม่ตายง่าย
4. การบั้งสุกุดกระดูก เป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณที่ตายไปแล้ว (บั้งสุกุดคือ กิริยาที่พระสงฆ์ทำพิธีชักผ้าจากศพ)
5. การสงฆ์ จะมีการสงฆ์ (พรมน้ำอบ) พระพุทธรูป และพระสงฆ์เพื่อให้เกิดสิริมงคล สุขสวัสดิ์ แก่ตนเองและครอบครัว

บัตรคำสั่ง
ศูนย์การ เรียนที่ 3

1. อ่านบัตร เนื้อหา
2. ขอให้หัวหน้าหมู่แจกภาพให้สมาชิกคนละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนดูภาพตามลำดับหมายเลข และอ่านคำอธิบายใ้ภาพ
4. ทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ที่ 3 ในกระดาษฝึกปฏิบัติ เสร็จแล้วให้หัวหน้าหมู่ไปรับบัตร
เฉลยคำตอบจากอาจารย์
5. ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน และเขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย ตรวจเสร็จแล้ว
ให้หัวหน้าหมู่รับบัตร เฉลยคำตอบคืนอาจารย์
6. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกัน เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยแล้ว เปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
7. นำกระดาษฝึกปฏิบัติติดตัวไปด้วย

พร้อมแล้วใช่ไหม

เอาละ คุณิวา มุ่งานรื่นเวิงอะไรบ้าง

บัตรเนื้อหา
ศูนย์การ เรียนที่ 3

การเล่นรื่นเริงที่นิยมในวันสงกรานต์

วันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน คือวันสงกรานต์ ซึ่งตรงกับวันที่ 13 เมษายน
ของทุกปี นอกจากจะมีพิธีทางศาสนาแล้ว ยังมีการเล่นรื่นเริงต่าง ๆ คือ

1. การรคน้ำคำหัว

การรคน้ำ เรุ่รคน้ำผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์ เพื่อขอขมาโทษพรจากท่าน ลูกหลานจะเอาน้ำอบพรม ผู้ใหญ่ท่านก็จะให้ศีลให้พร

การคำหัว เป็นการแสดงความเคารพและรักใคร่ โดยเอาสิ่งของและน้ำหอมไปให้แก่ผู้ที่เคารพนับถือ แล้วขอให้ท่านรคน้ำใส่หัวของตน เพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุข

2. การสาคน้ำ เป็นการสาคน้ำใส่กัน เพื่อความสนุกสนาน เป็นกันเอง วิธีสาคน้ำคือ เอาน้ำใส่ขันแล้วสาคน้ำออกไปให้ถึงตัวผู้ที่เราจะสาคน้ำ

3. การเล่นรื่นเริง มีการเล่นที่สนุกสนาน และสร้างความสามัคคีไ้แก่การเล่นสะบ้า ขวงชัย มอญซ่อนผ้า แมศรี และอื่น ๆ

บัตรคำสั่ง
ศูนย์การ เรียนที่ 4

1. ขอให้นักเรียนทุกคนดูสมุทภาพ และศึกษาภาพเกี่ยวกับการ เล่นแบบชาวบ้าน
2. ให้นักเรียนอ่าน เนื้อหาที่อธิบายภาพ ในสมุทภาพให้เข้าใจ
3. นักเรียนหยิบแถบประโยคในซอง มาฝึกสะกด และอ่านตามลำดับหมายเลขที่กำหนดให้
4. ทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ที่ 4 ในกระดานฝึกปฏิบัติ เสร็จแล้วให้หัวหน้าหมู่ ไปรับบัตร
เฉลยคำตอบจากอาจารย์
5. ให้นักเรียน เปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน เขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย ตรวจเสร็จแล้วหัวหน้า
หมู่ นำบัตร เฉลยคำตอบคืนอาจารย์
6. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกัน เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยแล้ว เปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
7. นำกระดานฝึกปฏิบัติคิกตัวไปควย

ลงกุชิวา นักเรียนเล่นอะไรได้บ้าง

เนื้อหาประกอบสมุคภาพ

ศูนย์การเรียนที่ 4

การ เล่นสนุกสนานแบบชาวบาน

สมัยก่อนในวันที่ 13 เมษายน ซึ่งเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย ชาวบาน จะมีการ เล่นที่สนุกสนาน และการ เล่นเหล่านี้ จะช่วยสร้างความรักและสามัคคีในหมู่ประชาชน การ เล่นที่นิยมกันมากได้แก่

1. การ เล่นช่วงชัยหรือช่วงรำ ลูกช่วงไช้มาทำเป็นลูกกลม ๆ วิธี เล่นจะมีหนุ่ม สาวยืนห่าง ๆ กันจำนวนเท่ากัน ฝ่ายไหนจะโยนลูกช่วงก่อน แล้วแต่ละคนจะตกลงกัน หรือ โยนหัวโยนกอยกัน แล้วโยนลูกช่วงให้แกกัน ถ้าฝ่ายไหนรับลูกช่วงได้ จะมีโอกาสขว้าง ลูกช่วงให้ถูกคนใดคนหนึ่งของอีกฝ่ายหนึ่งได้ ขว้างถูกคนไหน คนนั้นต้องมาอยู่กลางวง

2. การ เล่นมอญซ่อนผ้า มีชายหญิงนั่งล้อมวง จะมีคนถือผ้าซ่อนไว้ข้างหลัง เดินไปรอบ ๆ วง ทุกคนที่นั่งก็จะร้องซ้ำ ๆ กันว่า "มอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ไว โน่น ไวนี้ เคียวจะตีกันทั้ง" ร้องไปจนกว่าคนที่ถือผ้า จะเอาผ้าไปซ่อนไว้ที่ข้างหลังของ คนใดคนหนึ่ง โดยที่เจ้าตัวไม่รู้ ซ่อนผ้าแล้วเดินวน จนถึงผู้ที่ถูกซ่อนผ้า แล้วหยิบผ้าขึ้นที่ คนนั้น คนถูกตีลูกวิ่งหนีรอบวงแล้วกลับมาตั้งที่เดิม ผู้ถือผ้าก็เดินต่อไป แล้วหาโอกาสซ่อน ผ้าอีก คนที่นั่งทุกคนต้องคอยเอามือคลำข้างหลังไว้ว่ามีผ้าซ่อนอยู่หรือไม่ ถ้ามีก็หยิบผ้าดู ขึ้นไล่ตีคนซ่อน จนกว่าผู้ที่ซ่อนผ้าจะนั่ง

3. การ เล่นสะบ้า มีคนเล่นเป็น 2 ฝ่ายเท่า ๆ กัน มีลูกสะบ้าฝ่ายละ 1 ลูก ลูกสะบ้ามีรูปร่างกลมแบนเหมือนเหรียญบาท ทำด้วยไม้หรือเขาสัตว์ และมีแป้นวางไว้ สำหรับหยอสะบ้า เมื่อเริ่มเล่น ให้ฝ่ายหนึ่งหยอลูกสะบ้าไปทางแป้น ลูกสะบ้าที่หยอลูก แรก เรียกว่า อื้อออย ลูกต่อ ๆ ไป จะมีชื่อเรียกตามสวนทาง ๆ ของร่างกายที่ใช้หยอ สะบ้า เช่น วางลูกสะบ้าไว้ที่จมูกแล้วหยอไป ก็เรียกลูกสะบานั้นว่า อื้อจมูกเออย ถ้าหยอ แป้นไม่ถูกก็แพ้

บัตรคำสั่ง
ศูนย์การ เรียนที่ 5

1. อ่านบัตร เนื้อหา
2. ขอให้หัวหน้าหมู่แจกภาพให้สมาชิกคนละ 1 ชุด
3. นักเรียนดูบัตรภาพตามลำดับหมายเลขที่กำหนดให้ และอ่านคำอธิบายใต้ภาพ
4. นักเรียนดูบัตร ส.ค.ส.สังเกตภาพ และอ่านคำอวยพรในบัตร ส.ค.ส.
5. ทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ที่ 5 ในกระดาษฝึกปฏิบัติ เสร็จแล้วให้หัวหน้าหมู่ไปรับบัตร เฉลยคำตอบจากอาจารย์
6. ให้นักเรียน เปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน เขียนชื่อผู้ตรวจไว้ด้วย ตรวจเสร็จแล้วหัวหน้าหมู่ให้นำบัตร เฉลยคำตอบคืนอาจารย์
7. ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกัน เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย แล้วเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมได้
8. นำกระดาษฝึกปฏิบัติติดตัวไปด้วย

ลงมือทำได้ คุณิ มีบัตร ส.ค.ส.อะไรบ้าง

บัตร เนื้อหา
ศูนย์การ เรียนที่ 5

วันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยปัจจุบัน

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ถือเอาวันที่ 1 มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่อให้สะดวกแก่การนับและการติดต่อกับต่างประเทศ เราจึงถือเอาวันที่ 1 มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยด้วย โดยเริ่มเปลี่ยนมาตั้งแต่ พ.ศ.2483 โดยนับเดือนครบ 12 เดือน เป็น 1 ปี คือเริ่มเดือนมกราคม ไปหมดเดือนธันวาคม รวมเป็น 365 วัน ส่วนวันสงกรานต์ปีใหม่เดิมของไทย ให้ถือเป็นวันทำบุญ และวันสนุกสนาน จัดเป็นประเพณีเกาษาของไทย ประเพณีหนึ่ง

ประเพณีทั่วไปที่ทำในวันที่ 1 มกราคม คือ การทำบุญ ตักบาตร และเลี้ยงพระ รคนำขอพรผู้ใหญ่ และสร่งนำพระเหมือนกับที่ทำในวันสงกรานต์ สมัยนี้มีการส่งบัตรอวยพรปีใหม่ (ส.ค.ส.-ส่งความสุข) และการโห่ของขวัญแก่กัน บัตร ส.ค.ส.มีกฎระเบียบที่รัดกุม แปรลก ๆ มากมาย ภาพที่ติดไปกับบัตรมักจะเป็นภาพสวย ๆ งาม ๆ เพื่อให้ผู้รับมีความสุข สุกสันต์ ผู้ส่งบัตรจะเขียนนำคำอวยพรใหญ่ไว้มีความสุขตลอดปีใหม่ ผู้ใดจะไรขอโห่สมหวัง เป็นคนตาแก่ก็จะอวยพรใหญ่ใหญ่ใหญ่ ก็มักจะท่องวจถึงถึงศักดิ์สิทธิ์ใหญ่คุณครูของท่าน เขียนคำอวยพรเสร็จแล้ว ผู้ส่งจะเขียนชื่อของตนคอย เพื่อให้ผู้รับทราบว่าเป็นผู้ส่งความสุขแก่เขา

บัตรคำสั่ง
ศูนย์การเรียนที่ 6
(ศูนย์สำรอง)

1. หัวหน้าหมู่แจกภาพร่างให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น
2. ขอให้นักเรียนเติมภาพร่างเกี่ยวกับวันขึ้นปีใหม่ให้สมบูรณ์ทั้ง 2 ภาพ
3. ระบายสีภาพให้สวยงาม และถูกต้องตามความเป็นจริง เสร็จแล้วให้นักเรียนนำภาพไปได้
4. ก่อนเปลี่ยนศูนย์กิจกรรม ขอให้นักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
5. นำแบบฝึกปฏิบัติคิดตัวไปถวาย

ลงมือทำได้ ใครจะทำได้สวยที่สุด

รอกสารประกอบกรเรียน
เรื่องวันขึ้นปีใหม่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ.....ชั้น.....

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกถือว่าวันที่ 1 มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ ประเทศไทย
ของเราก็ได้ถือเอาวันที่ 1 มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่เหมือนกัน โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ.

2483

ก่อนวันขึ้นปีใหม่นั้น เรานิยมทำความสะอาดบ้าน เรือนตลอดจนบริเวณบ้านที่รก
รุงรัง ตกแต่งให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และสวยงามเป็นพิเศษ ถ้ามีการงานที่ค้างอยู่
เราจะต้องพยายามทำให้เสร็จก่อนจะถึงวันขึ้นปีใหม่ จัดเตรียมเครื่องแต่งกาย เครื่องใช้
และของสำหรับทำบุญไว้ให้พร้อม

เมื่อถึงเวลาเที่ยงคืน (24.00 น.) ของวันที่ 31 ธันวาคม พระสงฆ์ที่อยู่ตาม
วัดต่าง ๆ จะตีฆ้อง กลอง และระฆัง แล้วสวดมนต์พร้อมกัน เพื่ออวยพรให้พวกเราทุกคน
มีความสุขในปีใหม่

เวลาเช้าตรู่วันที่ 1 มกราคม เราเตรียมอาหาร คอกไม้ รูปเทียนไปถวาย
พระสงฆ์และสามเณรตามวัด หรือจะทักบาตรพระสงฆ์และสามเณรที่ออกบิณฑบาตรก็ได้
เพื่อทำจิตใจให้ผ่องใส เพราะได้ทำความดีและยังได้กุศลส่วนกุศลให้แก่ญาติวงศ์ไปแล้ว
ซึ่งเป็นต้นตระกูลของเรา และได้เสียสละทำประโยชน์แก่ประเทศชาติมาแล้ว อีกอย่าง
หนึ่งที่ชาวพุทธนิยมนำกันก็คือ การอัญเชิญพระพุทธรูปจากที่สักการบูชาออกมาสรงน้ำ ชักสี
ในเชิงคางม แล้วประพรมน้ำหอมด้วยความเคารพและระลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ประเพณีสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ เรานิยมไปรดน้ำผู้ใหญ่ เพื่อแสดงความเคารพ
กจรรคน้ำนี้ เราทำโดยการรินน้ำหอม เช่น น้ำอบไทยจากขวดลงที่มือท่านแล้วกราบ ท่าน
ผู้ใหญ่จะให้พรให้เรามีความสุข และเป็นคนที่ต่อไป นอกจากนี้เรายังมีการส่งบัตรอวยพร
ปีใหม่ (ส.ค.ส.- ส่งความสุข) เป็นการแสดงความหวังดีและระลึกถึงกัน

ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่นี้ เราควรทำจิตใจให้สบาย คิดและทำแต่สิ่งที่ดีงาม ตั้งใจ
เรียนหนังสือ เคารพและเชื่อฟังคำอบรมสั่งสอนของผู้ใหญ่ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และเป็น
ศิษย์ที่ดีของครูบาอาจารย์ตลอดไป

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง
วันขึ้นปีใหม่

ชื่อ.....ชั้น.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ศูนย์ที่ 1

1. นำอักษรหน้าข้อความทางขวามือมาเติมในช่องว่างทางซ้ายมือให้มีความหมายตรงกัน

(1) เริ่มต้น วัน เดือน ปีใหม่	(ก) วัดพระเชตุพนฯ
(2) วันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน	(ข) วันขึ้นปีใหม่
(3) เรื่องราวของนางสงกรานต์	(ค) วันสงกรานต์
(4) ปี่ชวง ฉลุ ฆาล เถาะ	(ง) 1 รอบ
(5) ครบ 12 ปี นักขัต	(จ) ปีนักษัตร

2. ชี้เครื่องหมาย (✓) หรือ (X) หน้าข้อความต่อไปนี้

- (1) นางสงกรานต์ เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสมัยก่อน
- (2) ท้าวทิลพรหมต้องตัดศีรษะของตนเพราะพระบรมบาลกุมารตอบปัญหาได้
- (3) ศีรษะท้าวทิลพรหมมีจุดหักมุมถูกฟันไม้ได้ ต้องเอาพานมารองรับไว้
- (4) เพชริศา 7 องค์ ที่สมมติเป็นนางสงกรานต์ เป็นภรรยาท้าวทิลพรหม
- (5) นางสงกรานต์ มีสัตว์พาหนะสำหรับนั่งไม่เหมือนกัน

ชื่อผู้ตรวจ.....

ศูนย์ที่ 2

1. ชี้เครื่องหมาย (✓) หรือ (×) หน้าข้อความต่อไปนี้

- (1) พิธีทางศาสนาในวันสงกรานต์ได้แก่ การสร้างน้ำพระ และ บั้งสุกุลกระดูก
- (2) การก่อพระเจดีย์ทราย ถือว่าเป็นการชนทรายเข้าวัดวิธีหนึ่ง
- (3) ชาวบ้านนิยมปล่อยปลาเงิน ปลาทอง เพราะมีความอดทน ไม่ตายง่าย
- (4) การพรมน้ำอบพระพุทธรูปหรือพระสงฆ์ เรียกว่า การสาคน้ำ
- (5) วันที่ 13 เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน

2. นำอักษรหน้าข้อความทางขวามือมาเติมในช่องว่างทางซ้ายมือให้มีความหมายตรงกัน

- (1) เมตตากากรุณาต่อสัตว์ (ก) ก่อพระเจดีย์ทราย
- (2) กัญญต่อผู้มีพระคุณที่ตายไปแล้ว (ข) สรงน้ำพระ
- (3) เป็นสิริมงคลแก่คนและครอบครัว(ค) บั้งสุกุลกระดูก
- (4) เป็นการอุทิศส่วนกุศล (ง) ทำบุญ ทักษาทร
- (5) ประคบธงเพื่อบูชาพระพุทธเจ้า (จ) ปล่อยนก ปล่อยปลา

ชื่อผู้ตรวจ.....

๓
 ๓

ใส่เครื่องหมาย (✓) หรือ (✕) หน้าข้อความต่อไปนี้

- (1) การเอาน้ำอบประมัญญาใหญ่ เพื่อขอพรจากท่าน เรียกว่า การรคน้ำ
- (2) การเอาของใหญ่ใหญ่ แล้วขอให้ท่านรคน้ำใส่หัวตน เรียกว่า การดำหัว
- (3) จุดประสงค์ของการ สาคน้ำ ในวันสงกรานต์ เพื่อหักทลายกัน
- (4) การรคน้ำดำหัว เป็นพิธีที่นิยมทำกันในวันลอยกระทง
- (5) มอญซอนผ้า เป็นการเล่นรื่นเริงที่นิยมเล่นกันมากในวันสงกรานต์
- (6) การเล่นทาง ๆ ในวันสงกรานต์ นอกจากสนุกแล้วยังช่วยสร้าง ความสามัคคี
- (7) เราไม่นิยม เล่นสบ้า ในวันสงกรานต์
- (8) วิธีสาคน้ำ คือ การเอาน้ำใส่ขัน แล้วสาคออกไปให้ถึงตัวผู้ที่เรา จะสาค
- (9) วันสงกรานต์ คือ วันขึ้นปีใหม่ของไทยสมัยก่อน
- (10) วันสงกรานต์แต่ละปี จะตรงกับวันที่ 13 มกราคม

ชื่อผู้ตรวจ.....

๔
 ๔

เลือกคำที่กำหนดให้ มาเติมในช่องว่างให้ข้อความสมบูรณ์

กลมแบน	สี่เหลี่ยม	ลอยกระทง	สงกรานต์	สามัคคี
ตุ๊กตา	เลน	เอื้อเฟื้อ	ความรัก	ขึ้นปีใหม่
นั่ง	ยืน	ชวงชัย	สะพาน	มอญชอนฉา

- ก. วัน (1)ซึ่งเรารู้ว่าเป็นวัน (2)
 ของไทยสมัยก่อน ชาวบ้านมีการ (3)ที่สนุกสนานรื่นเริง เป็นการช่วย
 สร้าง (4)และความ (5)ในหมู่ประชาชน
- ข. การเล่น (6)ใช้ผ้าทำเป็นลูกกลม ๆ เรียกว่า ลูกขวง วิธีเล่น
 ผู้เล่นทอง (7)เล่นทาง ๆ กัน แล้วโยนลูกขวงให้แก่กัน
- ค. การเล่น (8)ผู้เล่นทั้งชายหญิง จะนั่งล้อมวงกัน มีคนถือผ้า
 ขอนไวข้างหลัง แล้วเดินไปรอบ ๆ วง แล้วร้องว่า มอญชอนฉา (9)
 อยู่บางหลัง ไวโนน ไวนี่ เคี้ยวจะคีกันพัง
- ง. การเล่นสะพาน มีคนเล่น 2 ฝ่ายเท่ากัน มีลูกสะพานฝ่ายละ 1 ลูก ลูกสะพานมีรูปร่าง
 (10)ทำควยไม้หรือเขาสัตว์

ชื่อผู้ตรวจ.....

๕
 ๕

1. เขียน () ล้อมรอบตัวอักษรหน้าข้อความในข้อย่อยที่ถูกข้อที่สุด

1. เหตุผลของการเปลี่ยนแปลงวันขึ้นปีใหม่คือ ขอใด
 - ก. เพื่อแสดงให้ชาวต่างประเทศทราบว่าประเทศไทยทันสมัย
 - ข. เพื่อสะดวกแก่การนับวัน และการติดต่อกับต่างประเทศ
 - ค. เพื่อเปลี่ยนแปลงจากวันเก่า ๆ ที่น่าเบื่อ
2. วันขึ้นปีใหม่ของไทย ปัจจุบันนี้ ตรงกับวันที่เท่าไร
 - ก. 1 เมษายน
 - ข. 1 พฤศจิกายน
 - ค. 1 มกราคม
3. ประเพณีในวันขึ้นปีใหม่ ที่มีเพิ่มเติมขึ้นจากเดิม คือ ขอใด
 - ก. การส่งบัตรอวยพร
 - ข. การทำบุญเลี้ยงพระ
 - ค. การรณรงค์ขอพรผู้ใหญ่
4. เพราะเหตุใด เวลาเราส่งบัตรอวยพรปีใหม่ให้แก่เพื่อน เราจึงต้องเขียนชื่อของเราลงท้ายคำอวยพร
 - ก. ต้องการให้เพื่อนส่งกลับมาให้เราบ้าง
 - ข. ให้เพื่อนทราบว่าใคร เป็นผู้ส่งความสุขให้แก่เขา
 - ค. แสดงให้เพื่อนทราบว่า เราเขียนชื่อใครสวยงาม
5. ขอใดสมควร เป็นคำอวยพรแก่ผู้ใหญ่
 - ก. ขอให้ท่านและครอบครัว มีความสุข ความเจริญ
 - ข. อะไรที่ท่านหวัง ขอให้ท่านสมหวังทุกประการ เทอญ
 - ค. ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย โปรดบันดาลความสุข

ชื่อผู้ตรวจ.....

2. ให้นักเรียนเขียนบัตรอวยพรปีใหม่แก่เพื่อนของนักเรียน
(เขียนชื่อเพื่อน และชื่อนักเรียนด้วย)

<u>คำอวยพร</u>	

(ชื่อนักเรียนไม่ต้องกรอ)

บัตรคำตอบ
เรื่อง วันขึ้นปีใหม่

ศูนย์ที่ 1

- ขอ 1. (1) ข
(2) ค
(3) ก
(4) จ
(5) ง

- ขอ 2. (1) X
(2) ✓
(3) ✓
(4) X
(5) ✓

ศูนย์ที่ 2

- ขอ 1. (1) ✓
(2) ✓
(3) X
(4) X
(5) ✓

- ขอ 2. (1) จ
(2) ค
(3) ข
(4) ง
(5) ก

ศูนย์ที่ 3

- (1) ✓
(2) ✓
(3) X
(4) X
(5) ✓

- (6) ✓
(7) X
(8) ✓
(9) ✓
(10) X

๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

- (1) สงกรานต์
- (2) ขึ้นปีใหม่
- (3) เสน
- (4) ความรัก
- (5) สามัคคี

- (6) ชวงชัย
- (7) ยืน
- (8) มอญซอนผา
- (9) ทุกคา
- (10) กลมแบน

๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐
--

(1)	ข
(2)	ค
(3)	ก
(4)	ข
(5)	ค

แบบทดสอบ เรื่อง วันขึ้นปีใหม่

ชื่อ.....ชั้นประถมศึกษา.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เขียนวงกลม (○) ล้อมรอบตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด

1. วันขึ้นปีใหม่ คือวันอะไร
 - ก. เปลี่ยนแปลง วัน เดือน ปี ใหม่
 - ข. แกะไข วัน เดือน ปี ใหม่
 - ค. เริ่มตน วัน เดือน ปี ใหม่
 - ง. ยกเลิก วัน เดือน ปี ใหม่
2. ในสมัยก่อน วันสงกรานต์สำคัญอย่างไร
 - ก. เป็นวันที่ทุกคนพากันไปลอยกระทง
 - ข. เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย
 - ค. เป็นวันที่ประชาชนไปทำบุญร่วมกันที่วัด
 - ง. เป็นวันรื่นเริงสนุกสนานของไทย
3. ในสมัยกรุงศรีอยุธยาวันขึ้นปีใหม่ของไทยตรงกับวันที่เท่าไร
 - ก. 1 มกราคม
 - ข. 1 เมษายน
 - ค. 13 มกราคม
 - ง. 13 เมษายน
4. ชื่อโคเป็นปีนักษัตร
 - ก. ปิกุน
 - ข. ปี 2483
 - ค. ปีกลาย
 - ง. ปีใหม่

5. นิทานเกี่ยวกับนางสงกรานต์ มีปรากฏอยู่ที่ไหน
- วัดเบญจมบพิตร
 - วัดพระแก้ว
 - วัดพระเชตุพน
 - วัดอรุณราชวราราม
6. ข้อใดเป็นประเพณีทางศาสนาที่ทำในวันสงกรานต์
- ทำบุญ ตักบาตร
 - เวียนเทียน
 - บวชนาค
 - ฟังเทศน์
7. ข้อใดเป็นการกระทำที่แสดงถึงการบูชาพระพุทธเจ้า
- ทำบุญ ตักบาตร
 - กอพระเจดีย์ทราย
 - ชนทรายเข้าวัด
 - สร้างน้ำพระ
8. ชาวบ้านสมัยก่อนโกนทรายจากที่ไหนมากอพระเจดีย์ทราย
- ซื้อจากพ่อค้าที่นำทรายมาขาย
 - ไปขนจากแม่น้ำ ลำคลอง
 - ขุดทรายจากดินลึก ๆ
 - ไปซื้อจากตลาด
9. เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณที่ตายไปแล้วในวันสงกรานต์ นักเรียนจะทำพิธีอะไร
- สร้างน้ำพระพุทธรูป
 - ทำบุญตักบาตร
 - จุดธูปบูชากระดูก
 - บังสุกุลกระดูก

10. การที่ลูกหลานเขานำอบพรมผู้ใหญ่ เพื่อขอศีลขอพรจากท่าน เราเรียกว่าอะไร
- ก. การรทน้ำ
 - ข. การสร่งน้ำ
 - ค. การอาบน้ำ
 - ง. การค่าน้ำ
11. พิธีการค้ำหัว ในวันสงกรานต์ ทำอย่างไรบ้าง
- ก. ผู้ใหญ่ให้พรเสร็จแล้วเด็ก ๆ ก็พากันไปค้ำน้ำเล่น
 - ข. เด็ก ๆ พากันไปค้ำน้ำเล่น แล้วไปขอพรจากผู้ใหญ่
 - ค. เด็กกับผู้ใหญ่ ไปรวมพิธีค้ำน้ำด้วยกัน
 - ง. ผู้ใหญ่รทน้ำใส่หัวเด็ก แล้วให้พร
12. ซอใดเป็นการเล่นรื่นเริงในวันสงกรานต์
- ก. สะบ้า
 - ข. รำแคน
 - ค. หมากเก็บ
 - ง. รำโคม
13. การเล่นสนุกสนามแบบชาวบ้านในวันสงกรานต์ เป็นการช่วยให้เกิดผลดีอย่างไร
- ก. ความรักและสามัคคี
 - ข. ความเมตตา กรุณา
 - ค. ความซื่อสัตย์ สุจริต
 - ง. ความกตัญญู

14. การ เล่นขวงชัยในวันสงกรานต์ มีวิธีเล่นอย่างไร
- ใช้ผ้าทำเป็นลูกกลม ๆ แล้วนำไปวางข้างหลังผู้นั่ง
 - ใช้ผ้าผูกติดกับมือ แล้ววิ่งชิงผ้าให้ได้
 - ใช้ผ้าทำเป็นลูกกลม ๆ แล้วโยนให้แก้กัน
 - แต่ละฝ่ายถือผ้าคนละผืน แล้วแย่งผ้ากัน
15. ในวันสงกรานต์ มีการ เล่นสนุกสนานอะไรที่ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายช่วยในการเล่นได้
- มอญซ่อนผ้า
 - ขวงชัย
 - ทอยกอง
 - สะบ้า
16. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ วันขึ้นปีใหม่ตรงกับวันที่เท่าไร
- 1 มกราคม
 - 1 มิถุนายน
 - 1 เมษายน
 - 1 ธันวาคม
17. ข้อใด คือเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงวันขึ้นปีใหม่
- เพราะวันขึ้นปีใหม่เดิมนับวันไม่ถูกต้อง
 - เพราะวันขึ้นปีใหม่เดิม ไม่นับจำนวนวัน
 - เพื่อสะดวกแก่การนับวัน และติดต่อกับต่างประเทศ
 - เพื่อแสดงให้ชาวต่างประเทศทราบว่า ประเทศเรานั้นสมัย
18. ประเพณีในวันขึ้นปีใหม่ ที่นิยมทำเพิ่มเติมจากเดิม คือข้อใด
- การรคนำขอพรผู้ใหญ่
 - การส่งบัตรอวยพร
 - การทำบุญเลี้ยงพระ
 - การสงฆ์พระ

19. เวลาเราส่งบัตร ส.ค.ส.ให้เพื่อนเราควรเขียนชื่อของเราลงท้ายคำ
อวยพรควย เพราะเหตุใดจึงต้องทำเช่นนั้น

- ก. ให้เพื่อนทราบว่า ใครเป็นผู้ส่งความสุขให้แก่เขา
- ข. แสดงให้เพื่อนทราบว่า เราเขียนชื่อใครสวยงาม
- ค. ในบัตร ส.ค.ส.มีที่เว้นไว้ เราจึงควรเขียนให้เต็ม
- ง. ต้องการให้เพื่อส่งกลับมาให้เราบ้าง

20. ขอใดสมควรเป็นคำอวยพรแก่ผู้ใหญ่

- ก. ขอให้ท่านและครอบครัวมีความสุข
- ข. สุข สุข สุข ความเป็นของท่านตลอดไป
- ค. ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย โปรดบันดาลความสุข
- ง. อะไรที่ท่านหวัง ขอให้ท่านสมหวังทุกประการเทอญ

๙. ๓๓๓๓๓๓

ตารางที่ 3 คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ 1
 เรื่องวันลอยกระทง แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one Testing)

ผู้สอบลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนทดสอบหลังเรียน		
	บทเรียน I, (20)	ประจำศูนย์ X, (50)	บทเรียน F, (20)
เด็กอ่อน	7	34	13
เด็กปานกลาง	11	37	17
เด็กเก่ง	13	38	20
รวม	31	109	50
เฉลี่ย	10.33	36.33	16.66
ร้อยละ	51.66	72.66	83.33

ตารางที่ 4 คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนที่ 1 เรื่องวันลอยกระทงแบบกลุ่ม (Small Group Testing)

ผู้สอบลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน		
	บทเรียน I, (20)	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ประจำศูนย์ X, (50)	คะแนนทดสอบหลัง เรียนบทเรียน F, (20)
1	10	28	16
2	11	37	19
3	11	35	14
4	13	32	16
5	12	41	18
6	13	37	17
7	14	40	19
8	14	45	18
9	16	47	19
คะแนนรวม	114	342	156
คะแนนเฉลี่ย	12.66	38	17.33
คิดเป็นร้อยละ	63.33	76	86.66

ตารางที่ 5 คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ 1 เรื่องวันลอยกระทง ภาคสนาม (Field Testing)

ผู้สอบ ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ	คะแนนทดสอบหลัง	$d = F - I$	d^2
	เรียนบทเรียน (I, 20)	ประจำศูนย์ X , (50)	เรียนบทเรียน F, (20)		
1	14	44	20	6	36
2	15	48	20	5	25
3	12	46	18	6	36
4	7	41	19	12	144
5	14	45	19	5	25
6	9	44	20	11	121
7	15	42	18	3	9
8	13	45	19	6	36
9	15	42	18	3	9
10	16	45	19	3	9
11	12	45	19	7	49
12	14	45	19	5	25
13	15	47	20	5	25
14	13	45	18	5	25
15	15	45	19	4	16

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้สอบ ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เรียนบทเรียน I, (20)	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ประจำศูนย์ X, (50)	คะแนนทดสอบหลัง เรียนบทเรียน F, (20)	d=F-I	d ²
16	12	43	20	8	64
17	17	48	18	1	1
18	14	46	20	6	36
19	11	44	17	6	36
20	16	46	19	3	9
21	13	46	20	7	49
22	14	46	20	6	36
23	12	42	19	7	49
24	12	43	17	5	25
25	11	40	20	9	81
26	14	45	19	5	25
27	17	47	20	3	9
28	10	44	19	9	81
29	16	47	19	3	9
30	17	48	20	3	9
31	10	40	17	7	49
32	14	44	20	6	36
33	13	43	18	5	25
34	17	46	20	3	9
35	12	43	18	6	36

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้สอบ ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เรียนบทเรียน I, (20)	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ประจำหน่วย X ₁ (50)	คะแนนทดสอบหลัง เรียนบทเรียน F, (20)	d=F-I	d ²
36	13	43	17	4	16
รวม	484	16.02	682	198	1280
เฉลี่ย	13.44	44.50	18.94	5.5	
ร้อยละ	67.22	89	94.72		

ตารางที่ 6 คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ 2
เรื่อง "วันขึ้นปีใหม่" แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one Testing)

ผู้สอบ ลำดับที่	คะแนนสอบก่อนเรียน บทเรียน I, (20)	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ประจำศูนย์ X, (50)	คะแนนทดสอบหลัง เรียนบทเรียน F, (20)
เด็กอ่อน	12	31	17
เด็กปานกลาง	13	35	18
เด็กเก่ง	15	44	19
รวม	40	110	54
เฉลี่ย	13.33	36.67	18
ร้อยละ	66.65	73.34	90

ตารางที่ 7 คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ 2 เรื่อง
"วันขึ้นปีใหม่" แบบกลุ่ม (Small Group Testing)

ผู้สอบ ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เรียนบทเรียน I, (20)	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ประจำศูนย X, (50)	คะแนนทดสอบหลัง เรียนบทเรียน I, (20)
1	6	34	12
2	9	35	16
3	10	38	17
4	11	40	15
5	12	40	17
6	13	43	15
7	12	32	16
8	15	38	17
9	15	37	17
คะแนนรวม	103	337	142
คะแนนเฉลี่ย	11.44	37.44	15.78
คิดเป็นร้อยละ	57.20	74.88	78.90

ตารางที่ 8 คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ 2 เรื่อง
"วันขึ้นปีใหม่" ภาคสนาม (Field Testing)

ผู้สอบ ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ	คะแนนทดสอบหลัง	$d = F - I$	d^2
	เรียนบทเรียน I, (20)	ประจำศูนย์ X, (50)	เรียนบทเรียน F, (20)		
1	8	39	16	8	64
2	10	43	18	8	64
3	10	43	17	7	49
4	12	46	19	7	49
5	9	40	17	8	64
6	9	41	16	7	49
7	10	42	17	7	49
8	9	42	16	7	49
9	14	46	20	6	36
10	11	40	16	5	25
11	15	46	18	3	9
12	12	45	18	6	36
13	8	41	15	7	49
14	10	44	16	6	36

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผู้สอบ ผู้ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เรียนบทเรียน I, (20)	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ประจำศูนย์ X, (50)	คะแนนทดสอบหลัง เรียนบทเรียน F, (20)	$d=F-I$	d^2
15	11	42	16	5	25
16	11	43	17	6	36
17	8	39	14	6	36
18	15	49	20	5	25
19	10	42	16	6	36
20	11	46	19	8	64
21	8	41	16	8	64
22	9	41	16	7	49
23	8	38	15	7	49
24	14	47	19	5	25
25	8	40	15	7	49
26	12	44	18	6	36
27	10	43	18	8	64
28	8	42	16	8	64
29	10	43	17	7	49
30	12	45	18	6	36
31	11	45	18	7	49
32	10	42	17	7	49
33	11	46	19	8	64
34	11	45	17	6	36

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผู้สอบ ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เรียนบทเรียน I, (20)	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ประจำศูนย์ X, (50)	คะแนนทดสอบหลัง เรียนบทเรียน F, (20)	d=F-I	d ²
35	13	47	19	6	36
36	12	47	18	6	36
รวม	380	1555	617	237	1605
เฉลี่ย	10.56	43.19	17.14	6.58	
ร้อยละ	52.78	86.39	85.69		

การทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนเฉลี่ยแบบสอบก่อนและหลังเรียนแบบสอบชุดการสอบ
ที่ 1 เรื่องวันลอยกระทง

(ก) สมมติฐาน $H_0 = \mu_1 = \mu_2$

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{n}$$

$$= \frac{198}{36}$$

$$= 5.5$$

\bar{d} หมายถึง มัชฌิมเลขคณิตของผลต่างของคะแนนแบบสอบก่อนและหลังเรียน

$\sum d$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนผลต่าง

n หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ทำแบบสอบ

(ข) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

$$\begin{aligned} S.D.d &= \sqrt{\frac{\sum d^2}{n} - \left(\frac{\sum d}{n}\right)^2} \\ &= \sqrt{\frac{1280}{36} - \left(\frac{198}{36}\right)^2} \\ &= \sqrt{35.5555 - 30.25} \\ &= \sqrt{5.3055} \\ &= 2.3033 \end{aligned}$$

(ค) ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างมัธยิมเลขคณิตของคะแนน

$$\begin{aligned} s_{\bar{d}} &= \frac{S.D._d}{\sqrt{n-1}} \\ &= \frac{2.3033}{\sqrt{36-1}} \\ &= \frac{2.3033}{5.9160} \\ &= \frac{2.3033}{5.9160} \\ &= 0.3893 \end{aligned}$$

(ง) ค่าจำนวนอัตราส่วนวิกฤต

$$\begin{aligned} t &= \frac{\bar{d}}{s_{\bar{d}}} \\ &= \frac{5.5}{0.3893} \\ &= 14.1279 \end{aligned}$$

เมื่อขึ้นแท่งความเป็นอิสระเป็น $(n-1)$ คือ $(36-1) = 35$ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ $.01$ $df = 35$ ค่า t จากตารางมีค่า 2.72 ค่า t ที่คำนวณได้ $14.13 > 2.72$ ดังนั้นค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสอบก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงกล่าวได้ว่า การเรียนด้วยชุดการสอนที่ 1 เรื่องวันออกกระทง ทำให้นักเรียนมีความรู้ดีขึ้น

แบบสอบชุดการสอนที่ 1 เรื่องวันขึ้นปีใหม่

$$\begin{aligned} \text{(ก) สมมติฐาน } H_0 &= M_1 = M_2 \\ \bar{d} &= \frac{\sum d}{n} \\ &= \frac{237}{36} \\ &= 6.5833 \end{aligned}$$

(ข) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

$$\begin{aligned}
 S.D._d &= \sqrt{\frac{\sum d^2}{n} - \left(\frac{\sum d}{n}\right)^2} \\
 &= \sqrt{\frac{1605}{36} - \left(\frac{237}{36}\right)^2} \\
 &= \sqrt{44.5833 - 43.3402} \\
 &= \sqrt{1.2341} \\
 &= 1.1149
 \end{aligned}$$

(ค) ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง ระหว่างมัธยฐานเลขคณิตของ

คะแนน

$$\begin{aligned}
 \sigma_{\bar{d}} &= \frac{S.D._d}{\sqrt{N-1}} \\
 &= \frac{1.1149}{\sqrt{36-1}} \\
 &= \frac{1.1149}{5.91607} \\
 &= 0.18845
 \end{aligned}$$

(ง) ค่าจำนวนอัตราส่วนวิกฤต

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{d}}{\sigma_{\bar{d}}} \\
 &= \frac{6.5833}{0.18845} \\
 &= 34.9339
 \end{aligned}$$

เมื่อขึ้นแห่งความเป็นอิสระเป็น $(n - 1)$ คือ $(36 - 1) = 35$ ที่ระดับความ
มีนัยสำคัญ .01 $df = 35$ ค่า t จากตารางมีค่า 2.72 ค่า t ที่คำนวณได้ $34.93 >$
2.72 ดังนั้นค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญ จึงกล่าวได้ว่าการเรียนด้วยชุดการสอนที่ 2 เรื่อง วันขึ้นปีใหม่ ทำให้นักเรียนมี
ความรู้ที่ขึ้น

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ผลของแบบสอบ ชุดที่ 1 เรื่อง วันลอยกระทง

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
จำนวน																				
R_H	8	10	9	4	8	9	4	8	4	6	10	8	10	8	10	5	10	9	10	10
R_2	6	4	6	0	6	2	0	1	0	4	6	5	6	6	8	1	6	5	7	7
$R_H + R_L$	14	14	15	4	14	11	4	9	4	10	16	13	16	14	18	6	16	14	17	17
$R_H - R_L$	2	6	3	4	2	7	4	7	4	2	4	3	4	2	3	4	4	4	3	3
F	.70	.70	.75	.20	.70	.55	.20	.45	.20	.50	.80	.65	.80	.70	.90	.30	.80	.70	.85	.85
D	.20	.60	.30	.40	.20	.70	.40	.70	.40	.20	.40	.30	.40	.20	.20	.40	.40	.40	.30	.30

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ผลของแบบทดสอบชุดที่ 2 เรื่อง วันขึ้นปีใหม่

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
จำนวน																				
R_H	9	10	7	9	4	8	9	10	4	8	6	8	5	10	9	10	8	10	5	5
R_L	5	3	2	3	1	4	0	6	1	0	2	5	3	8	6	5	3	4	1	3
$R_H + R_L$	14	13	9	12	5	12	9	16	5	8	8	13	8	18	15	15	11	14	6	8
$R_H - R_L$	4	7	5	6	3	4	9	4	3	8	4	3	2	2	3	5	5	6	4	2
P	.70	.65	.45	.60	.25	.60	.45	.80	.25	.40	.40	.65	.40	.90	.75	.75	.55	.70	.30	.40
D	.40	.70	.50	.60	.30	.40	.90	.40	.30	.80	.40	.30	.20	.20	.30	.50	.50	.60	.40	.20

ตารางที่ 11 การหาความเที่ยงของแบบสอบชุดที่ 1 เรื่องวันลอยกระทง

X	f	fX	X ²	fX ²
20	1	20	400	400
19	1	19	361	361
18	2	36	324	648
17	2	34	289	578
16	3	48	256	768
15	7	105	225	1575
14	4	56	196	784
13	6	78	169	1014
12	4	48	144	576
11	2	22	121	242
10	2	20	100	200
9	2	19	81	162
8	1	8	64	64
7	1	7	49	49
6	1	6	36	36
5	1	5	25	25
N = 40		ΣfX = 531	ΣfX ² = 7482	

$$M = \frac{531}{40} = 13.275$$

$$\begin{aligned} s_t^2 &= \frac{N \cdot \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)} \\ &= \frac{299280 - 281961}{1560} \\ &= 11.102 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n \cdot \bar{x}_t^2 - M(n-M)}{(n-1) \cdot \bar{x}_t} \\
 &= \frac{(20 \times 11.102) - (13.275 \times 6.725)}{19 \times 11.102} \\
 &= \frac{222.04 - 89.274}{19 \times 11.102} \\
 &= \frac{132 \times 766}{210.938} \\
 &= 0.6294 \\
 &= 0.63
 \end{aligned}$$

- \bar{x}_t^2 หมายถึง ความแปรปรวนของแบบสอบ
 x หมายถึง คะแนนของแบบสอบ
 N หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 n หมายถึง จำนวนข้อสอบในแบบสอบ
 r_{tt} หมายถึง ความเที่ยงของแบบสอบ

ตารางที่ 12 การหาความเที่ยงของแบบสอบถามที่ 2 เรื่องวันขึ้นปีใหม่

X	f	fX	X ²	fX ²
20	1	20	400	400
19	1	19	361	361
18	2	36	324	648
17	2	34	289	578
16	3	48	256	768
15	6	90	225	1350
14	4	56	196	784
13	6	78	169	1014
12	4	48	144	576
11	2	22	121	242
10	2	20	100	200
9	2	18	81	162
8	1	8	64	64
7	2	14	49	98
6	1	6	36	36
5	1	5	25	25
N = 40		∑ fX = 522	∑ fX ² = 7306	

$$M = \frac{522}{40} = 13.05$$

$$\begin{aligned}
 s^2 &= \frac{N \cdot \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)} \\
 &= \frac{292240 - 272484}{1560} \\
 &= \frac{19756}{1560} \\
 &= 12.66
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{N \cdot \bar{t}^2 - M(n-M)}{(n-1) \cdot \bar{t}} \\
 &= \frac{(20 \times 12.66) - 13.05(20-13.05)}{19 \times 12.66} \\
 &= \frac{253.20 - 90.70}{240.54} \\
 &= \frac{162.50}{240.54} \\
 &= 0.68
 \end{aligned}$$

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูล ชุดการสอนที่ 1 และ ชุดการสอนที่ 2

ชุดการสอน ที่	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ประจำศูนย์ คิดเป็นร้อยละ	คะแนนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ	อัตราส่วนวิกฤต (t) ของความ ก้าวหน้า	ชั้นแห่งความ เป็นอิสระ df = N - 1
1	89	94.72	14.13	35
2	86.39	85.69	34.93	35

ประวัติผู้เขียน

นางสาวทัศนีย์ นสเนืองมา เกิดวันที่ 12 มีนาคม 2490 ²⁰³³ ณ ตำบลเสนาณรงค์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 จากคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2513 ⁴³ ปัจจุบันเป็น อาจารย์ระดับ 4 โรงเรียน
สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

